

GRADIMO VEZE

Integrисани годиšњи Izveštaj за 2022. godinu

SADRŽAJ

O integrisanom Izveštaju za 2022. godinu	2
Uvodna reč generalnog direktora.....	3
Ključne brojke za 2022. godinu.....	4
O našoj kompaniji.....	6
Odgovorno poslovanje kroz istoriju	6
Kako kreiramo vrednosti	8
Lanac vrednosti i naši uticaji	9
Fokusirani smo na materijalne teme	10
Naši ESG rezultati.....	11
Korporativno upravljanje	12
Dekarbonizacija i digitalizacija	13
Dekarbonizacija	13
Klimatske promene i energija	13
Termalna energija.....	14
Ko-procesuiranje u cementnim pećima.....	14
Digitalizacija.....	16
Radno okruženje koje podstiče rast.....	17
Bezbednost pre svega.....	19
Razvoj zaposlenih.....	20
Dobrobit zaposlenih.....	21
Pozitivni lokalni uticaj	22
Emisije u vazduh.....	23
Upravljanje otpadom.....	24
Biodiverzitet.....	24
TITAN u Kosjeriću – saradnja i ulaganja u lokalnu zajednicu	25
Odgovorno upravljanje resursima i odgovorna nabavka.....	27
Kvalitet naših proizvoda	27
Odgovorna nabavka i pouzdanost resursa.....	29
Očuvanje resursa.....	31
Ostvareni rezultati u ESG oblastima	32
ESG ključni indikatori učinka (KPIs)	33
Finansijski rezultati	42
Verifikacija integrisanog Izveštaja za 2022. godinu	46

O INTEGRISANOM IZVEŠTAJU ZA 2022. GODINU

Predstavljamo vam trinaesti, redovni godišnji Izveštaj, koji objavljuje TITAN Cementara Kosjerić (kraći naziv: TCK¹). Izveštaj je uskladen sa međunarodnim kriterijumima i standardima TITAN Grupe za izveštavanje o rezultatima iz oblasti zaštite životne sredine, društva i korporativnog upravljanja (ESG – Environmental, Social and Governance), i obuhvata ključne izvode iz konsolidovanih finansijskih izveštaja. TITAN Cementara Kosjerić pripada začetnicima prakse integriranog izveštavanja u Srbiji. Integrirani Izveštaj TITAN Cementara Kosjerić (kraći naziv: Izveštaj) pokriva sve materijalne aspekte poslovanja, koje Kompanija identificuje kroz sistematičan proces saradnje i angažovanja sa zainteresovanim stranama.

Ovaj Izveštaj podrazumeva integrisano poslovanje fabrike cementa u Kosjeriću, uključujući rudnike (koji se nalaze u opštini Kosjerić, Srbija) i čerku-kompaniju u Crnoj Gori – TCK Montenegro, koja se prevashodno bavi komercijalnim aktivnostima. Primarna delatnost naše kompanije je proizvodnja i distribucija cementa. TITAN Cementara Kosjerić je kompanija koja je registrovana u Srbiji, i predstavlja čerku-kompaniju TITAN Cement Grupe (kraći naziv: TITAN Grupa). TITAN Cementara Kosjerić ima 100% vlasništvo nad imovinom čerke-kompanije u Crnoj Gori i postrojenjem u Srbiji.

Izveštaj TCK za 2022. godinu je uskladen sa standardima za održivo izveštavanje TITAN Grupe, što je kompatibilno Smernicama Međunarodnog saveta za integrisano izveštavanje (IIRC), pristupu Globalnog udruženja proizvođača cementa i betona (GCCA), Odboru za računovodstvene standarde održivosti (SASB – Sustainability Accounting Standards Board) i Ciljevima održivog razvoja Globalnog dogovora UN (SDGs 2030), uz pridržavanje načela Deset principa Globalnog dogovora Ujedinjenih nacija. Dodatno, naša kompanija primenjuje integrisani metod, prilagođen Smernicama Konferencije o trgovini i razvoju Ujedinjenih nacija (UNCTAD)² za uskladivanje izveštavanja o održivosti sa Ciljevima održivog razvoja UN, i u tome sledi pristup Grupe³.

Da bi obezbedila ažurno, uskladeno i tačno izveštavanje, Kompanija koristi interni Sistem za upravljanje ljudskim resursima Grupe (GHRMS), kao i Sistem za konsolidaciju podataka u ESG oblastima (ESG Performance System). Smernice Grupe osiguravaju implementaciju kako međunarodnih standarda, kao što su SASB i Globalni dogovor UN, tako i specifičnih standarda za cementnu industriju, sadržanih u Smernicama Globalnog udruženja proizvođača cementa i betona, i u Povelji o održivosti. Naš Izveštaj za 2022. godinu su verifikovali nezavisni revizori iz kuće Grant Thornton Serbia, i njihov Nezavisni izveštaj o ograničenom uveravanju je deo ovog dokumenta.

**Za dodatne informacije,
pitanja i sugestije, možete nas
kontaktirati na adresi:**

csr@titan.rs
Danka Jovanović
administrator za komunikacije i DOP

**Više informacija o TITAN
Cementari Kosjerić:**

www.titan.rs

**Više informacija o
TITAN Grupi:**

www.titan-cement.com

TITAN Cement International odgovara na globalne izazove održivog razvoja kroz svestrano angažovanje, istovremeno stvarajući vrednost za naše stejkholdere, uz poštovanje ljudi, društva i sredine u kojoj posluje. Posvećenost Grupe ovim ciljevima ogleda se u našim korporativnim Politikama i praksama, kao i u saradnji sa međunarodnim i lokalnim organizacijama i udruženjima. TITAN Cementara Kosjerić podržava aktivnosti i napore Grupe, dajući doprinos njihovoj realizaciji.⁴

¹ Za naziv TITAN Cementara Kosjerić, u ovom Izveštaju koristimo kraće sinonimske odrednice: „TCK”, „Cementara” i „Kompanija”.

² „Smernice za upotrebu ključnih indikatora za izveštavanje o održivosti i postizanju Ciljeva održivog razvoja”, Konferencije o trgovini i razvoju Ujedinjenih nacija (UNCTAD, 2022)

³ Za više informacija o globalnom sektorskom pristupu i standardima, pogledajte integrirani godišnji Izveštaj TITAN Grupe za 2022. godinu: https://www.titan-cement.com/TITAN_Cement_Group_IAR_2022_EN.pdf.

⁴ Napomena za korišćenje logotipa „We Support“: Naša matična kompanija TITAN Cement International S.A. je članica Globalnog dogovora UN. TCK podržava Deset principa, napredak Ciljeva održivog razvoja, kao i šire ciljeve UN, i pritom potpuno pridružuje svoju podršku ovoj inicijativi i naporima koje u tim okvirima učaze Titanova matična kompanija.

UVODNA REČ GENERALNOG DIREKTORA

Dragi stejkholderi,

Sa zadovoljstvom vam predstavljam godišnji, integrirani Izveštaj TITAN Cementara Kosjerić za 2022. godinu. Izveštaj je uskladen sa međunarodnim standardima, i pruža uvid u važne informacije o dostignućima Kompanije, u godini koja je za nama. Dugogodišnja posvećenost održivom poslovnom razvoju, spremnost i volja da se suočimo sa mnogobrojnim izazovima, omogućili su nam da napredujemo i nadmašimo očekivane rezultate.

Rat u Ukrajini je izazao posledice koje su uticale na sva svetska tržišta, uzrokujući ekonomsku nestabilnost, inflaciju i neizvesnost u snabdевању energijom. Uprkos nepovoljnim okolnostima, TCK je proizvela skoro 650.000 tona cementa u 2022. godini, koja je, po tom zapaženom učinku, druga najuspešnija godina u istoriji poslovanja naše kompanije. Istovremeno, konsolidovani prihod je povećan za 30,2%, dok je operativni profit (EBITDA) porastao za 16,3%, u poređenju sa rezultatima u 2021. godini.

Naša predanost stalnom unapređenju zdravlja i bezbednosti na radu, i angažovanje svih zaposlenih u kreiranju sigurnijeg i zdravijeg poslovног okruženja, prepoznati su kao izvanredni primeri dobre prakse. TITAN Cementara Kosjerić je u regionalnim okvirima nagrađena priznanjem Najbolje fabrike u oblasti bezbednosti, za 2022. godinu, i tu titulu sa ponosom nosi. Izuzetno nas raduje činjenica da, u protekloj godini, nismo imali nijednu povredu na radu sa izgubljenim danima, zbog čega smo zasluženo dobili najvišu, „zelenu“ ocenu na internoj 360° Reviziji Grupe. To je potvrda kontinuirano dobrih rezultata u našem sistemu zdravlja i bezbednosti.

Konstantno ulažemo napore i značajna sredstva u smanjenje našeg uticaja na životnu sredinu. Da bismo obezbedili veću pouzdanost rezultata, u protekloj godini smo instalirali dva nova uređaja za kontinuirano merenje emisija prašine, na peći i mlinu cementa. Zahvaljujući novom vrećastom filteru, izmerena vrednost emisija prašine na peći je bila ispod 1 mg/Nm³, što je 10 puta manje od ciljne vrednosti u našoj kompaniji, i 20 puta manje od vrednosti propisane zakonom. Ugradnjom novog vrećastog filtera na sistemu utovara rinfuznog cementa, dodatno smo smanjili emisije u vazduh. Osim ovih tehničkih unapređenja, plasirali smo na tržište novi tip eko-efikasnog cementa, koji ima znatno niže CO₂ emisije i odražava našu mobilnost u očuvanju životne okoline.

Istraživanje stavova zaposlenih, koje smo sproveli u 2022. godini, pokazalo je odlične rezultate, u rangu sa najboljim kompanijama širom sveta. To nas dodatno inspiriše da neprekidno ulažemo u lični i profesionalni razvoj naših kolega, i doprinosimo da Cementara uvek bude odlično mesto za rad. Drago nam je što pripadamo timu koji uzorno gradi dugoročne veze sa kompanijom, jer je to stabilna osnova za unapređenje naših razvojnih oblasti, poboljšanje komunikacije, plodnu saradnju i upravljanje rezultatima.

Srećni smo što smo, nakon dvogodišnje pauze, ponovo pokrenuli naš Program stručne prakse, koji je u protekloj godini pohađalo 26 praktikanata. Mladima smo pružili šansu da uče i rade u različitim odeljenjima TCK, i tako steknu svoja prva radna iskustva. Nakon usavršavanja, tri praktikanta su dobila posao u Kompaniji i pridružila se našem kolektivu.

Kao organizacija, uspešno se adaptiramo na promene i izazove sa kojima se suočavamo, nastojeći da poslujemo odgovorno i posvećeno neprekidnom razvoju. Zahvaljujemo našim zaposlenima, poslovnim partnerima i stejkholderima za poverenje i podršku koju nam ukazuju, sa nadom da ćemo nastaviti uspešnu saradnju u godinama koje dolaze.

Miroslav Gligorijević
generalni direktor

KLJUČNE BROJKE ZA 2022. GODINU

Prihodi od prodaje

76,8 M €

NETO profit (nakon poreza)

19,8 M €

Ulaganja u životnu sredinu

436.000 €

EBITDA (Operativni profit)

25,0 M €

Kapitalna ulaganja⁵

7,5 M €

Broj zaposlenih (31. 12. 2022)

187

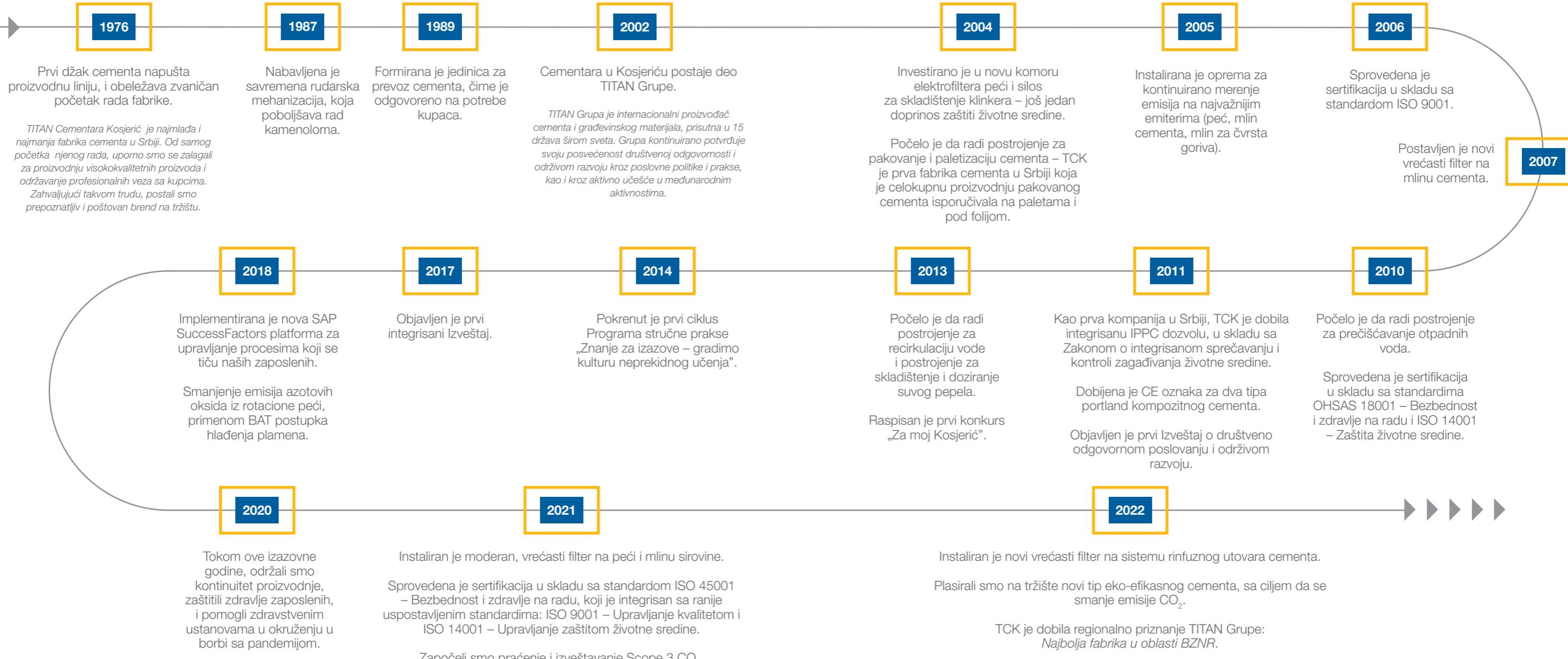
Ukupna imovina

48,7 M €

⁵ Iznos kapitalnih ulaganja Kompanije je prilagođen, u odnosu na prethodne godine, tako da prati metodologiju TITAN Grupe. Uporediv podatak za 2021. godinu iznosi 1,9 miliona evra.

O NAŠOJ KOMPANIJI

Odgovorno poslovanje kroz istoriju

Trenutni proizvodni kapacitet Kompanije, od približno 750.000 tona cementa godišnje, snabdeva značajan deo tržišta Srbije i Crne Gore.

OSTVARIVANJE REZULTATA

- Uvećanje vrednosti Kompanije
- Jasni ciljevi
- Visoki standardi
- Fokus na rezultate

ORGANIZACIJA KOJA UČI

- Uvećanje fonda znanja
- Znanje i stručnost u svakoj funkciji
- Izvršnost u ključnim kompetencijama

INTEGRITET

- Etičnost u poslovnim praksama
- Transparentnost
- Jasna i otvorena komunikacija
- Dobro upravljanje

STALNO USAVRŠAVANJE

- Fokus na inovacije
- Spremnost na promene
- Odgovori na izazove
- Timska saradnja

POŠTOVANJE KUPCA

- Korak ispred potreba kupca
- Inovativna rešenja
- Vrhunski kvalitet proizvoda i usluga

ODRŽIVI RAZVOJ

- Bezbednost pre svega
- Ublažavanje klimatskih promena
- Odlični ekološki rezultati
- Saradnja sa stejkholderima i DOP

Kako kreiramo vrednosti

U TITAN Cementari Kosjerić strateški investiramo u resurse kako bismo kreirali održivu, dugoročnu i zajedničku vrednost za naše stejkholdere, i dalji svoj doprinos u postizanju Ciljeva održivog razvoja UN do 2030. godine. Lanac kreiranja vrednosti TCK je prikazan kroz kapitale, prema definiciji Međunarodnog saveta za integrisano izveštavanje (IIRC). Ključni pokazatelji učinka (KPIs) uskladišteni su sa UNCTAD pristupom, radi što efektivnijeg povezivanja sa Ciljevima održivog razvoja.

KREIRANJE VREDNOSTI TITAN CEMENTARE KOSJERIĆ

Intelektualni i ljudski kapital	Vrednujemo doprinos, baziran na saradnji i poverenju, koji zaposleni daju postignućima Kompanije, neprekidno podržavajući profesionalni razvoj i angažovanost u inkluzivnom radnom okruženju našeg kolektiva.	5,4 M € isplaćeno je zaposlenima kroz plate i beneficije 1,25 M € investirano je u bezbednost i zdravlje na radu 113.000 € investirano je u razvoj znanja i veština zaposlenih
Finansijski kapital	Ekonomski resurse efikasno koristimo, obezbeđujući poslovni rast i konkurentnost Kompanije na tržištu.	16,3% iznosi rast konsolidovanog operativnog profita (EBITDA) Kompanija je isplatila 13,5 M €⁶ kroz direktnе poreze državi i lokalnim vlastima.
Proizvodni kapital	Proizvodimo cement, koristeći najbolje dostupne tehnologije, i obezbeđujemo pouzdanu isporuku kupcima.	Proizveli smo skoro 650.000 t cementa za naše kupce.
Društveni kapital	Negujemo saradnju sa stejkholderima, gradeći dugoročne odnose, zasnovane na poverenju i partnerstvu, u projektima koji imaju pozitivan uticaj na društvo i lokalnu zajednicu.	Kompanija je investirala više od 163.000 € u razvojne projekte u lokalnoj zajednici. Učešće domaćih dobavljača u ukupnim nabavkama iznosi 74,36%⁷. 11,6 M €⁸ iznosili su troškovi nabavke od dobavljača iz Kosjerića
Prirodni kapital	Zaštita životne sredine podrazumeva naše pažljivo rukovanje resursima i odgovorno vršenje operativnih aktivnosti, uz smanjenje uticaja na životnu sredinu.	436.000 € investirano je u zaštitu životne sredine

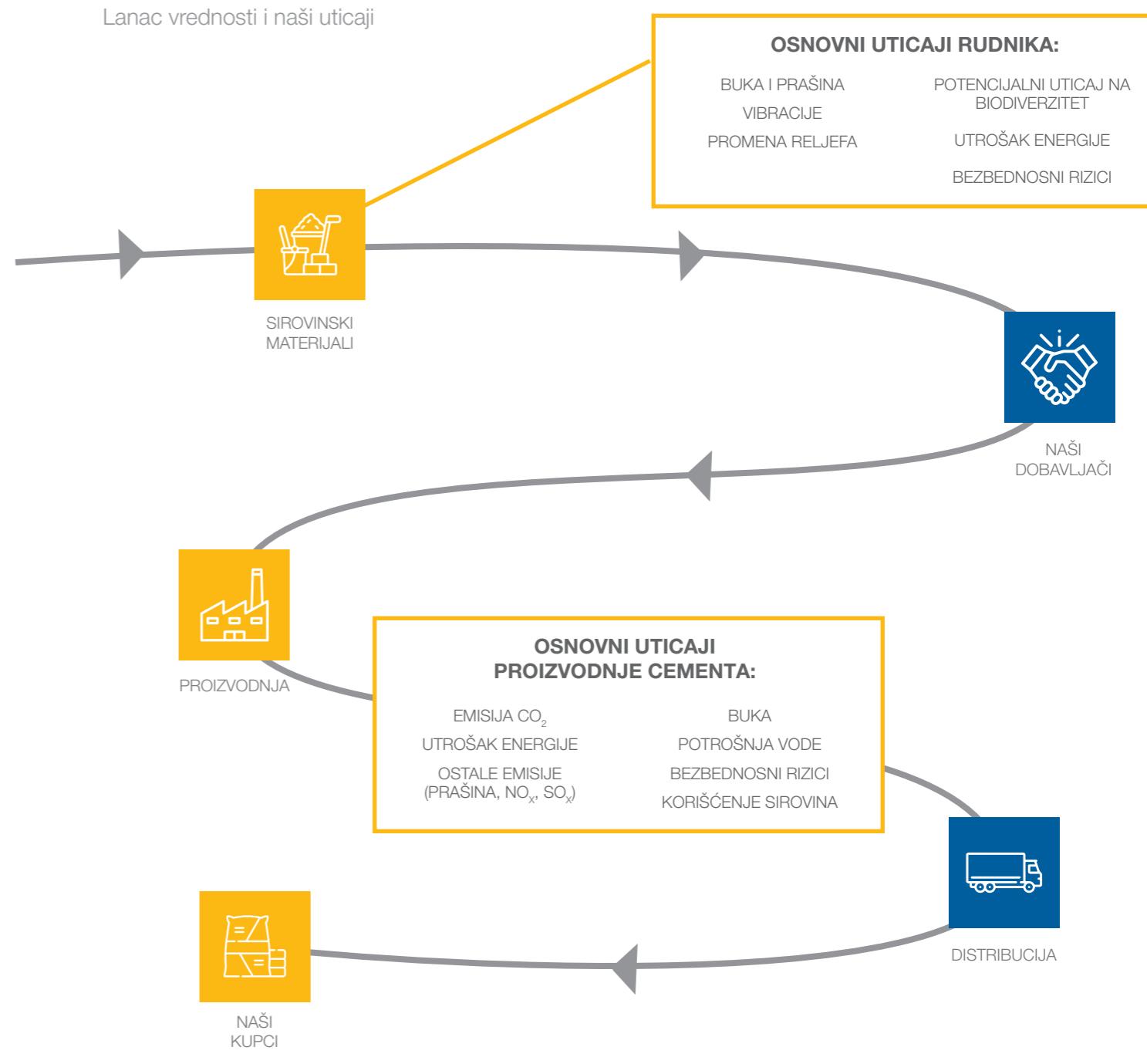

⁶ Od čega su direktni porezi državi i lokalnim vlastima u Srbiji, za TCK, iznosili 9.200.000 €, dok su u Crnoj Gori, za TCK Montenegro, iznosili 4.300.000 €.

⁷ Navedeni podatak je definisan kao „Udeo domaćih dobavljača”, i prikazuje konsolidovani rezultat u skladu sa standardima TITAN Grupe za izveštavanje – za više informacija, pogledajte sekciju: „Ostvareni rezultati u ESG oblastima”. Udeo domaćih dobavljača u ukupnim nabavkama za TCK je iznosio 71,68%, odnosno 74,36% konsolidovano sa poslovanjem u TCK Montenegro.

⁸ Uzнос је укљућен PDV.

Lanac vrednosti i naši uticaji

Naša kompanija se zalaže za smanjenje, ili eliminisanje uticaja na životnu sredinu, primenom modela koji balansira ekonomске, društvene i ekološke ciljeve.

Mi stvaramo dugoročnu vrednost za Kompaniju i stejkholdere, tako što implementiramo priznate, visoke domaće i međunarodne standarde u naš regulatorni okvir. Naš sistem upravljanja je uspostavljen na osnovu primene sledećih integrisanih ISO standarda: 9001 – Kvalitet, 14001 – Zaštita životne sredine i 45001 – Bezbednost i zdravlje na radu. U isto vreme, Titanove Politike su ugrađene u sve procese donošenja odluka i poslovanja, a tiču se etičke poslovne prakse, društvene odgovornosti, ljudskih prava, borbe protiv korupcije i mita, i nekonkurenetskog ponašanja.

ISO 9001
od 2006.

ISO 14001
od 2010.

ISO 45001
od 2021.

FOKUSIRANI SMO NA MATERIJALNE TEME

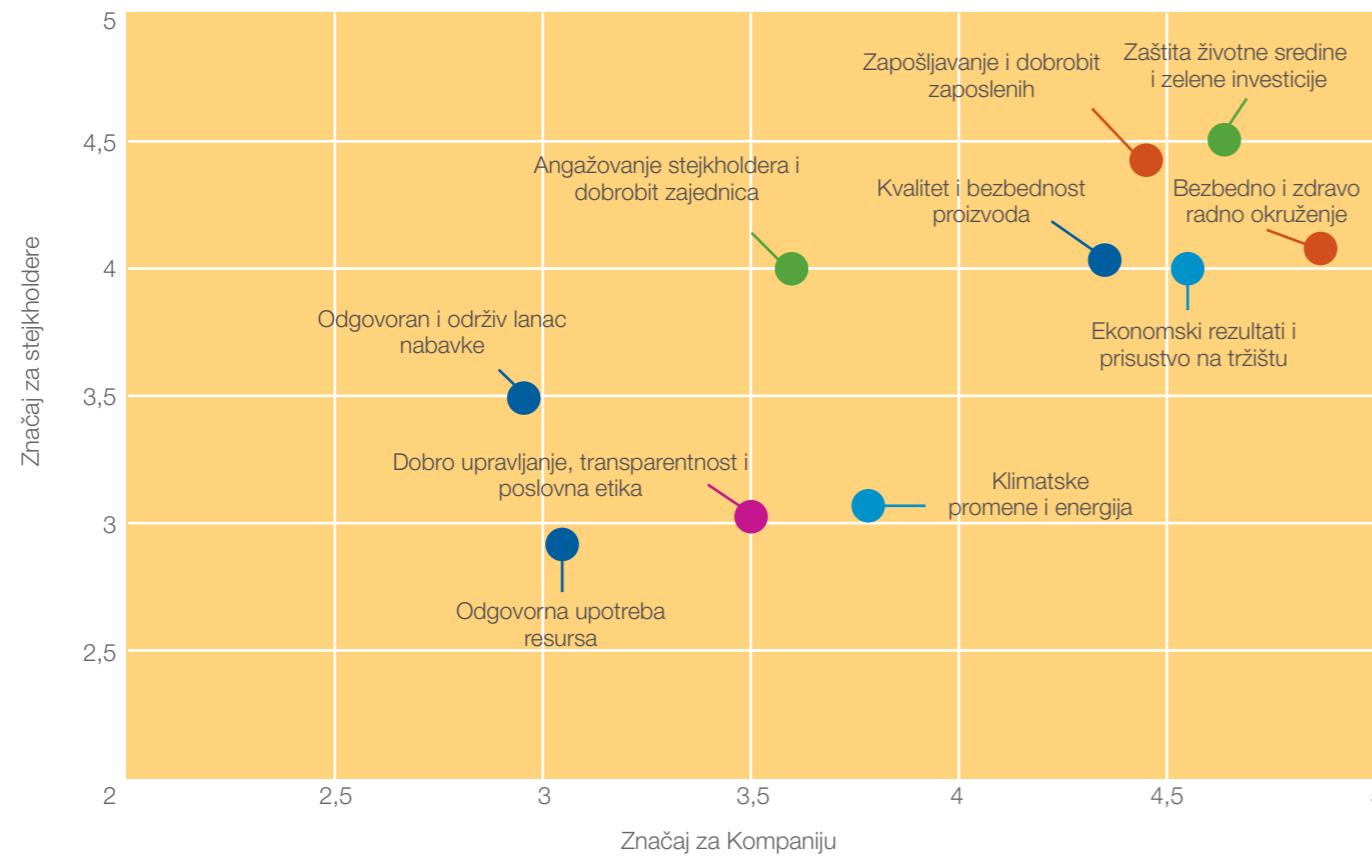
Ključni stejkholderi TCK

Kupci	Zaposleni	Poslovni saradnici i dobavljači
Lokalna zajednica i lokalne vlasti	Regulatorna tela	Mladi
Deoničari/akcionari	Ugovarači	Mediji

Proces Ocene materijalnosti podrazumeva uključivanje naših stejkholdera i mapiranje materijalnih tema, na osnovu očekivanja, ideja i potreba zainteresovanih strana. Prioritet dajemo onim temama i pitanjima koja su bitna našim stejkholderima, u kontekstu fokusnih oblasti, Politika i rezultata Kompanije.

TCK je sprovela ciklus Ocene materijalnosti tokom 2020. godine. Time smo naš interni proces ocenjivanja objedinili sa smernicama TITAN Grupe, unapredivši ga korišćenjem SASB mape materijalnosti (SASB Materiality Map®). Izabrane ključne teme smo povezali sa Ciljevima održivog razvoja UN (SDGs). Validirajući materijalne teme u 2022. godini, potvrdili smo da, u vrhu prioriteta za nas i naše stejkholdere, ostaju: zaštita životne sredine i zelene investicije, a potom bezbedno i zdravo radno okruženje, zapošljavanje i dobrobit zaposlenih, ekonomski rezultati i prisustvo na tržištu, kvalitet i bezbednost proizvoda. Kao rezultat procesa validacije, identifikovali smo još tri nove teme, koje su materijalno značajne za neke od naših stejkholdera, a to su: dostupnost i pristupačnost proizvoda, konkurenčko ponašanje i bezbednost podataka.

Matrica materijalnosti TITAN Cementare Kosjerić

* Primenjena je skala za ocenjivanje materijalnih tema od 1 do 5.

Oblasti fokusa TITAN Grupe:

● Dekarbonizacija i digitalizacija

● Dobro upravljanje, transparentnost i poslovna etika

● Odgovorno upravljanje resursima i odgovorna nabavka

● Radno okruženje koje podstiče rast

● Pozitivan lokalni uticaj

NAŠI ESG REZULTATI

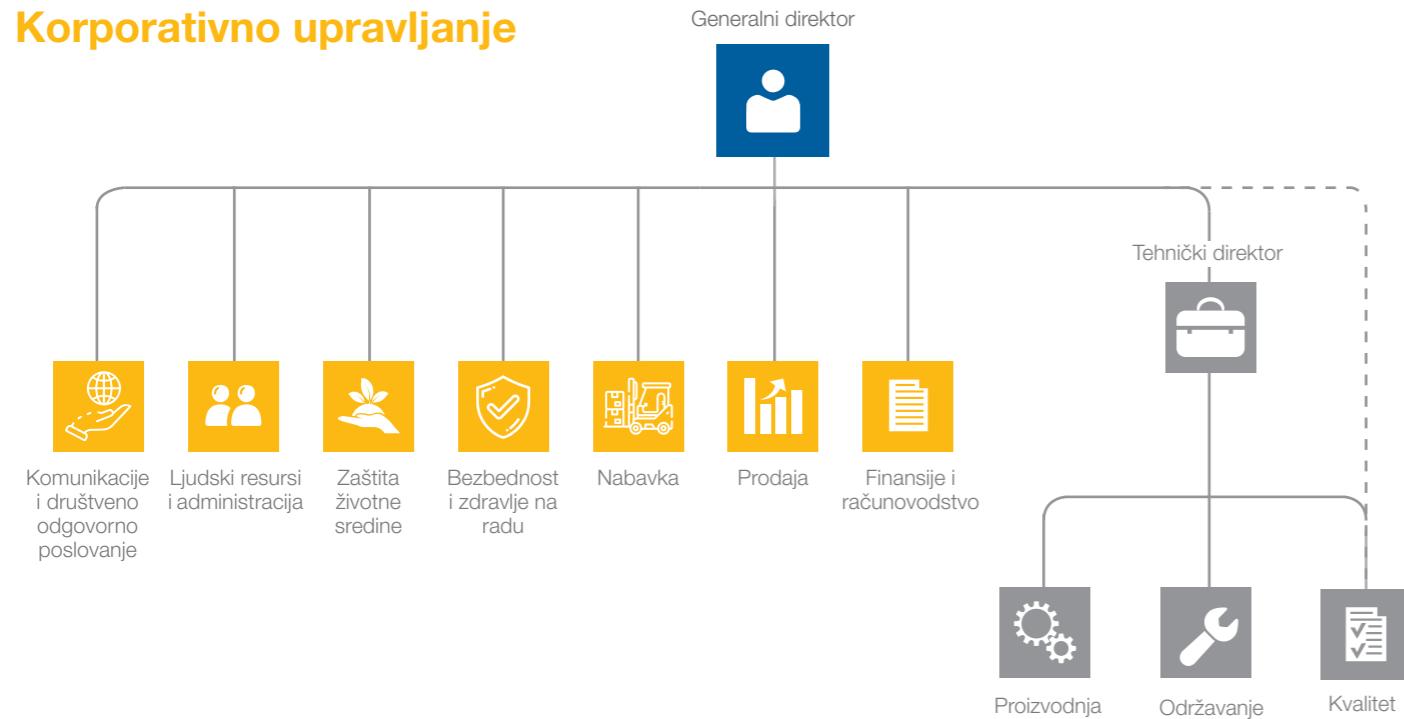
Potvrđujući svoju dugoročnu posvećenost održivom razvoju i stvaranju vrednosti za društvo, Kompanija je definisala ambiciozne ciljeve u oblastima zaštite životne sredine, društva i korporativnog upravljanja (ESG), do 2025. godine i ubuduće. Ciljevi su skoncentrisani u naše četiri strateške oblasti, koje su na sledeći način definisane: dekarbonizacija i digitalizacija, radno okruženje koje podstiče rast, pozitivan lokalni uticaj, i odgovorno upravljanje resursima i odgovorna nabavka. Ove oblasti su uokvirene načelima dobrog upravljanja, transparentnosti i poslovne etike. Sekcija: „Ostvareni rezultati u ESG oblastima”, u ovom Izveštaju, pruža sveobuhvatan pregled godišnjih rezultata TITAN Cementare Kosjerić, i napretka u ispunjavanju naših ESG ciljeva. Za sve teme koje su materijalno bitne za Kompaniju i naše stejkholdere, predstavljamo temeljne postavke i naš pristup svakoj od njih, uz isticanje važnih dostignuća koja smo ostvarili tokom godine.

MATERIJALNA TEMA:
Dobro upravljanje, transparentnost i poslovna etika

Korporativno upravljanje

Kompanija nastoji da kroz uravnotežene procese korporativnog upravljanja osigura jasne linije odgovornosti i donošenja odluka. Sve odluke donosimo uzimajući u obzir vrednosti posovanja, održivi razvoj i očekivanja zainteresovanih strana.

Najvažnije poslovne odluke, uskladene sa Politikama i smernicama Grupe, sprovodi Odbor direktora, na čelu sa generalnim direktorom. Ciljeve održivog razvoja postavlja Odbor za društveno odgovorno posovanje, dok organizaciona jedinica za komunikacije i društveno odgovorno posovanje koordinira odgovarajuće inicijative, i obavlja komunikaciju sa korporativnim centrom i zainteresovanim stranama.

Sektorski Odbori: za kvalitet, zaštitu životne sredine, bezbednost i zdravlje na radu, razvoj zaposlenih i društveno odgovorno posovanje, imaju značajnu ulogu u obezbeđivanju uspešnog korporativnog upravljanja. U njihov rad su uključeni članovi Odbora direktora.

Kompanija obezbeđuje sprečavanje sukoba interesa, kao i pravedan pristup prilikom nagrađivanja, što potkrepljuju jasne procedure. Politike se redovno sprovode u komunikaciji među zaposlenima i organizovanjem treninga za njihovu primenu. U 2022. godini, dogradili smo Politiku različitosti, pravičnosti i inkluzije TITAN Grupe, i time istakli našu posvećenost stvaranju radnog ambijenta, u kome svi članovi imaju osećaj pripadnosti kolektivu.

Naši zaposleni imaju pristup **EthicsPoint** platformi, anonimnom i poverljivom kanalu za prijavljivanje incidenata. Ova platforma je alat za podršku transparentnosti, što osigurava dobro upravljanje i integritet.

Upravljanje rizicima

Uspostavljanjem ciljeva pratimo prepoznate rizike, što nam omogućava brz i efikasan odgovor. Naša kompanija implementira procedure upravljanja rizicima u okviru integrisanog sistema ISO 9001, 14001 i 45001. Metodologija služi preciznom i kontinualnom sagledavanju rizika, ali i uviđanju povoljnijih prilika, koje su korisne za unapređenje poslovnih procesa.

Negativni uticaji na svetsku i domaću ekonomiju, izazvani ratom u Ukrajini, doveli su do nestabilnih finansijskih okolnosti, inflacije i poremećaja na tržištu robe. Stoga, pažljivo pratimo razvoj situacije, blisko sarađujući sa kolegama iz korporativnih sektora, radi pronaalaženja najboljih strategija za ublažavanje aktuelnih uticaja, i obezbeđivanja kontinuiteta u svim aspektima našeg posovanja.

Dekarbonizacija i digitalizacija

Dekarbonizacija pruža mogućnosti za inovacije i rast, jer zahteva temeljno preoblikovanje privrednog sektora energetike i građevinskih materijala, gde se nalazi i cementna industrija. Naša kompanija se zalaže za smanjenje emisija ugljen-dioksida. Idući ka tom cilju, razvija proizvode sa niskim sadržajem ugljenika, ulaže intenzivne napore u postizanje energetske efikasnosti, i usvaja inovativna tehnološka rešenja. Primenom najboljih dostupnih tehnologija, praksi i inovacija, u pravcu digitalizacije procesa proizvodnje cementa, unapređujemo nivo pouzdanosti i efikasnosti postrojenja. Na taj način, pružamo kvalitetniju uslugu našim kupcima, bolje uslove za rad i dugoročnu vrednost za posovanje i društvo.

MATERIJALNA TEMA:
Ekonomski rezultati i prisustvo na tržištu

MATERIJALNA TEMA:
Klimatske promene i energija

Dekarbonizacija

Novi eko-efikasni cement

Nastavljajući svoju strategiju unapređenja i razvoja proizvoda sa što manjom emisijom CO₂, razvili smo novi, eko-efikasni cement, sa oznakom: PC 50M(V-L) 42,5N, koji je zamenio prethodni, PC 50M(V-L) 32,5R. Novi tip cementa ima bolje performanse od prethodnog, a smanjenje emisije CO₂ je na istom nivou – oko 4% godišnje.

Plan Kompanije je da, kroz primenu inovacija, dalju optimizaciju procesa i razvoj novih proizvoda, do kraja 2025. godine smanji ukupnu emisiju CO₂ za 12%, u odnosu na vrednost emisije u 2021. godini. Istovremeno ćemo našim kupcima pružiti stabilan i kvalitetan proizvod.

Klimatske promene i energija

Sistemsko delovanje na klimatske promene je jedna od najbitnijih tema savremenog društva, i ključni element za dugoročnu održivost našeg posovanja, s obzirom da je proizvodnja cementa ugljenično intenzivan proces. Postavljajući strategiju smanjenja svog ugljeničnog otiska u prvi plan programa održivosti, uz istovremeno učestvovanje u konceptu dekarbonizacije lanca vrednosti u građevinarstvu, TITAN Grupa se angažuje u globalnim naporima za ublažavanje klimatskih promena.

TITAN Cementara Kosjerić nastoji da smanji emisiju ugljen-dioksida, tako što nastavlja svoje aktivnosti koje doprinose povećanju energetske efikasnosti, razvoju niskougljeničnih proizvoda, usvajanju inovativnih tehnologija i rešenja, kao i tendenciji da se započne korišćenje alternativnih goriva.

Iako u Srbiji još uvek ne postoji obaveza obračuna i izveštavanja o emisijama CO₂, mi kontinuirano obračunavamo svoje emisije i redovno izveštavamo o njima.

Izveštavanje o emisijama CO₂ je u skladu sa sektorskim Smernicama koje je izradila GCCA, a primenjena metodologija obračuna je uskladena sa Protokolom o gasovima sa efektom staklene baštice (GHG), koji su razvili WRI i WBCSD.

Emisije CO₂ Scope 1

Ukupna direktna emisija ugljen-dioksida TITAN Cementare Kosjerić, u 2022. godini, iznosila je 0,4 miliona tona, što je za oko 8,5% više nego u 2021. godini, kao direktna posledica povećanog obima proizvodnje klinkera. U istom periodu, specifična direktna emisija ugljen-dioksida bila je 613,7 kg CO₂/t_{proizvoda}⁹, što je za 1,8% manje nego u 2021. godini.

⁹ Proizvod je cementitious products, prema GCCA definicijama.

Termalna energija

Tokom 2022. godine, Cementara je koristila termalnu energiju koja je dobijena sagorevanjem fosilnih goriva i biomase – drvenog peleta.

U Kompaniji pažljivo pratimo potrošnju energije i energetsku efikasnost, kako bismo smanjili uticaj na životnu sredinu i troškove. Takođe, pravi izbor goriva i optimizacija procesa su doprineli da održimo dobre performanse u potrošnji termalne energije.

Opšte posmatrano, potrošnja energije u TCK, kao i specifična potrošnja energije, u skladu su sa pokazateljima potrošnje energije u drugim cementarama TITAN Grupe (https://www.titan-cement.com/Intergrated_Annual_Report_2022_EN.pdf). Detaljniji prikaz podataka podleže specifičnim ograničenjima poverljivosti, u skladu sa politikom Kompanije.

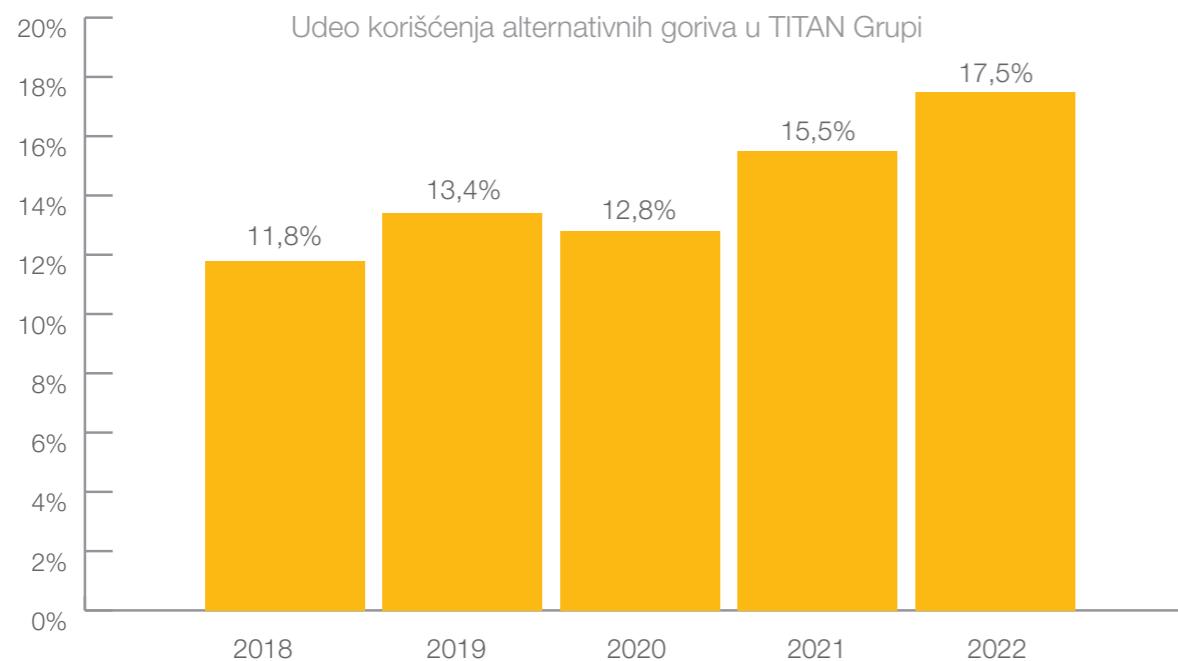
U 2022. godini, specifična potrošnja toplotne energije u našoj fabrići je ostala na gotovo istom nivou kao 2021. godine.

Ko-procesuiranje u cementnim pećima

Ko-procesuiranje predstavlja upotrebu otpadnih materijala, kao alternativnih goriva ili sirovina, u industrijskim procesima, radi ponovnog korišćenja energije i materijala. Zbog prirode tehnološkog postupka i visokih temperatura u cementnim pećima, različite vrste otpada mogu se bezbedno i efikasno zbrinjavati ko-procesuiranjem. Najviši procent korišćenja alternativnih goriva u cementnoj industriji ostvaruju se u najrazvijenijim državama, u kojima su uspostavljene visoke performanse u sistemu zaštite životne sredine. Na primer, u cementarama u Nemačkoj, prosečan udeo alternativnih goriva (% energije koja se dobija iz alternativnih goriva) dostigao je 69,3%¹⁰.

Korišćenje goriva sa niskim sadržajem ugljenika, kao zamene za neobnovljiva fosilna goriva, predstavlja glavnu polugu za postizanje Titanovih ciljeva dekarbonizacije. Ko-procesuiranje doprinosi očuvanju prirodnih resursa, smanjenju emisija CO₂ i dugoročnoj konkurentnosti cementne industrije, a istovremeno pruža društvu ekonomično rešenje cirkularne ekonomije.

U 2022. godini, udeo alternativnih goriva u Grupi je dostigao 17,5%, što čini povećanje od oko 13%, u odnosu na stanje u 2021. godini.

TITAN nastavlja da istražuje mogućnosti za povećanu i optimizovanu upotrebu goriva sa niskim sadržajem ugljenika u svom procesu proizvodnje cementa, čime dokazuje doslednu posvećenost smanjenju uticaja fabrika Grupe na životnu sredinu.

¹⁰ VDZ Environmental Data – German Cement Industry 2021.

Studijska poseta Titanovoj fabrići u Solunu

U okviru projekta „Od otpada ka energiji za cementnu industriju Zapadnog Balkana“ (Waste to Energy for Western Balkan Cement Industry – W2E), koji je nemačka organizacija za međunarodnu saradnju (GIZ) realizovala u saradnji sa Titanovim fabrikama iz Albanije, Severne Makedonije i Srbije, organizovana je i studijska poseta Titanovoj fabrići cementa u Solunu, u novembru 2022. godine.

Tokom posete, predstavnici ključnih stejkholdera iz tri zemlje, neposredno su se upoznali sa poslovanjem fabrike koja već duže vreme koristi alternativna goriva u procesu proizvodnje. Posetioци su imali priliku da se uvere da je, uz primenu odgovarajućih mera kontrole, bezbedno korišćenje alternativnih goriva u cementnoj industriji održivo i u postrojenjima kao što je Titanova fabrika u Solunu – u fabrići koja se nalazi u urbanom području, u oblasti koja živi od turizma, i u regiji u kojoj je razvijena intenzivna poljoprivredna proizvodnja.

Primenom savremenih tehnologija, neprestano se smanjuju uticaji na životnu sredinu, otpad se zbrinjava na bezbedan način, uz iskorišćenje toplotne energije, smanjuju se količine otpada za deponovanje, uz istovremeno smanjenje emisija CO₂.

Emisije CO₂ Scope 2

Emisija CO₂ Scope 2 je indirektna emisija CO₂, i odnosi se na proizvodnju električne energije, koja se koristi u našem postrojenju.

U 2022. godini, specifične emisije CO₂, Scope 2 u Cementari su smanjene za 7,6%, u poređenju sa vrednostima u 2021. godini, dok je, u isto vreme, specifična potrošnja električne energije bila manja za oko 1%.

Emisije CO₂ Scope 3

Naš monitoring emisije CO₂ u lancu nabavke (Scope 3) obuhvata 6 od 15 kategorija emisija Scope 3, definisanih GHG protokolom. Odabrane kategorije su: nabavljena roba i usluge, aktivnosti u vezi sa gorivima i energijom, transport i distribucija u ulaznom toku, poslovna putovanja, prevoz zaposlenih (na posao, sa posla), transport i distribucija u izlaznom toku. Ove oblasti se smatraju relevantnim za aktivnosti cementne industrije, prema GCCA analizi, a samo 4 od njih su i obavezne kategorije za monitoring i izveštavanje.

U 2022. godini, Scope 3 emisije u TCK su iznosile oko 16%, od ukupnih (Scope 1, Scope 2 i Scope 3) CO₂ emisija.

Naše CO₂ emisije u 2022. godini (Scope 1, Scope 2 i Scope 3) su verifikovane na nivou TITAN Grupe, od strane revizorske kuće ERM CVS (ERM Certification and Verification Services Ltd).

Digitalizacija

TITAN Grupa kontinuirano ulaže u digitalizaciju svog poslovanja, sa uverenjem da time omogućava uspešno takmičenje u primeni novog poslovног modela, koji savremena tehnologija stvara za industriju. TITAN Grupa je, 2020. godine, osnovala Digitalni centar kompetencija, kako bi dodatno osnažila svoj kapacitet za razvoj i implementaciju novih digitalnih rešenja, sa fokusom na proizvodnju, lanac snabdevanja i kupce. Od 2022. godine, Digitalni centar kompetencija Grupe je instalirao optimizatore u realnom vremenu, u pogonima u SAD-u, Grčkoj, Brazilu i jugoistočnoj Evropi, koji omogućavaju praćenje i optimizovanje proizvodnog procesa, kao i smanjenu potrošnju energije.

U Srbiji smo, 2022. godine, učestvovali u grupnom pilot-projektu Metis, koji omogućava kompjuterizovano praćenje proizvodne opreme. Takođe smo realizovali interni projekat, sa ciljem da digitalizujemo operativnu dokumentaciju i uspostavimo efikasnije procese rada. Ovaj sveobuhvatan sistem olakšava i ubrzava poslove arhiviranja, obrade, odobravanja, praćenja i pretrage dokumentacije. Svojom delotvornošću, sistem nam je pomogao u implementaciji e-faktura, projektu koji smo završili do sredine 2022. godine, znatno pre roka koji je postavila Vlada Srbije.

Bezbednost IT infrastrukture i zaštita od sajber napada

U oblasti svog digitalnog okruženja, TITAN konstantno smanjuje ranjivosti i promoviše bezbedno projektovanje informatičke infrastrukture. To se postiže poboljšanjem postojećih, proaktivnih sposobnosti prevencije, i izgradnjom novih performansi za brzo otkrivanje i rešavanje nebezbednih situacija u kompjuterskom sistemu.

Naš tekući program podizanja svesti o sajber bezbednosti sprovodi se svake godine, i uključuje sve zaposlene u Titanu, sa stavom da sigurnost i zaštita IT infrastrukture imaju veliki značaj za održavanje kontinuiteta poslovanja. Konstantno primenjujemo najbolje prakse i revidiramo naše poslovne planove na području bezbednog upravljanja digitalnom mrežom kompanije. Tokom protekle godine, uveli smo novi sistem zaštite, koji nam pruža bezbednosne informacije, veb filtriranje, zaštitne barijere (Firewall) najnovije generacije, zaštitu od upada, multifaktorsku autentifikaciju, zaštitu e-pošte i druge sigurnosne funkcije.

Glavne akcije sajber bezbednosti u TCK, koje su se odvijale u 2022. godini, odnosile su se na upravljanje ranjivostima, vežbe simulacije fišinga i poboljšanje merenja bezbednosti.

Radno okruženje

koje podstiče rast

Spremnost da adekvatno odgovorimo izazovima konkurentnog okruženja i društvenim trendovima, proizilazi iz koncepta stalnog učenja, što je trajno opredeljenje TITAN Cementare Kosjerić. Naša strategija održivosti se oslanja, pre svega, na profesionalne i lične kvalitete naših kolega, kao i na dugoročne odnose koje sa njima gradimo.

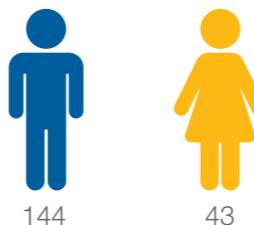
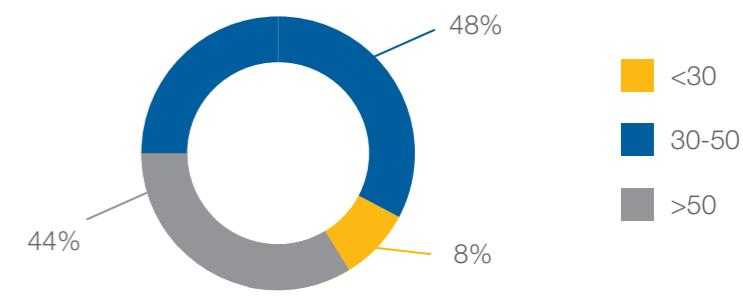
MATERIJALNA TEMA:

Zapošljavanje i dobrobit zaposlenih

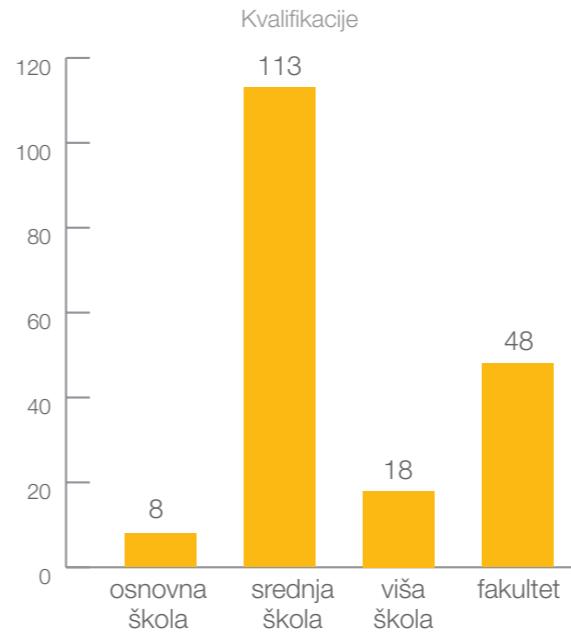
Tipično, naši zaposleni su muškarci...

... u proseku imaju 47 godina...

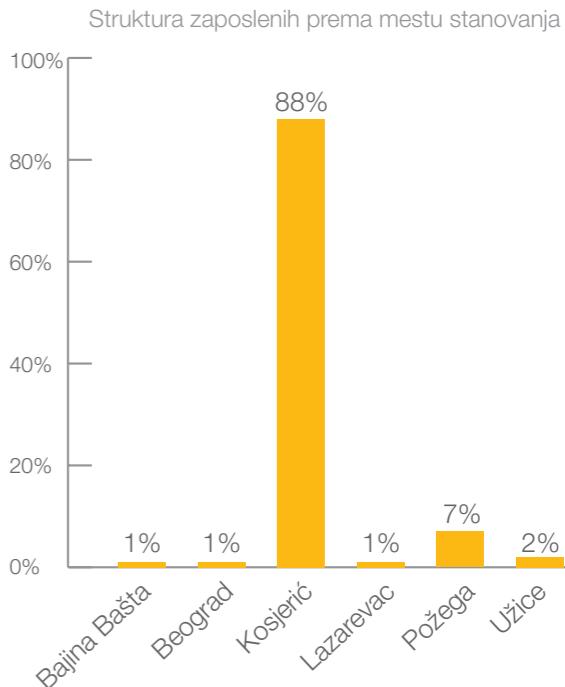
Starost zaposlenih

... sa završenom srednjom školom...

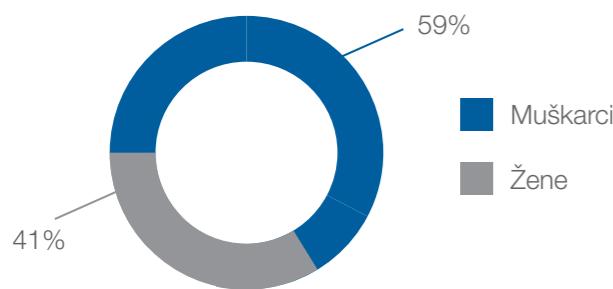
... i žive u Kosjeriću.

Trudimo se da započnemo uključivanje novih kolega i pre njihovog prvog radnog dana u našoj kompaniji. Zbog toga smo, 2022. godine, implementirali SAP platformu **Recruiting Marketing**, dostupnu na našem veb-sajtu, koja na najbolji način predstavlja TITAN kompaniju budućim kolegama, unapređujući njihovo iskustvo u pretraživanju slobodnih radnih mesta i prijavljivanju za posao.

Posvećeni smo kreiranju **radnog okruženja koje podržava različitosti**, gde svako može da ostvari uspeh i stekne osećaj pripadnosti kolektivu. Ovaj proces je kontinualan, i zahteva podjednaku odgovornost svih zaposlenih u kreiranju korporativne kulture, koja neguje sigurno i dostojanstveno radno okruženje. Sa **23% zaposlenih žena**, TCK se može pohvaliti da je među organizacijama sa najboljim rodnim odnosima u okviru TITAN Grupe.

Menadžment, po polu

U 2022. godini, ponovo smo pokrenuli naš Program stručnih praksi, posle dvogodišnje pauze izazvane pandemijom kovida-19. U ovom ciklusu usavršavanja, čak **26 praktikanata je steklo svoje prvo radno iskustvo** u TCK, što će im pomoći u daljem razvoju stručnih znanja i karijere.

MATERIJALNA TEMA:

Bezbedno i zdravo radno okruženje

Bezbednost pre svega

Najvažniji rezultat TITAN Cementare Kosjerić, u 2022. godini, jeste nula povreda na radu sa izgubljenim danima, među našim zaposlenima i ugovaračima. Naime, na kraju prethodne godine, obeležili smo 665 dana bez povrede na radu za zaposlene, i 843 takvih dana za ugovarače. Istovremeno, ostvarili smo 4.091 sat treninga za bezbednost i zdravlje na radu, što znači da je svaki polaznik, iz redova zaposlenih i ugovarača, u proseku pohađao 16,6 sati edukacija na ovu temu.

Jedno od naših glavnih unapređenja odnosi se na bezbednosnu spremnost u vanrednim situacijama. Nabavili smo novu protivpožarnu i spasilačku opremu, razvili planove reagovanja za sve ograničene prostore i glavne lokacije rada na visini, instalirali smo nove detektore gasova, nove hidrante, izlaze za slučaj opasnosti, i održali brojne protivpožarne vežbe.

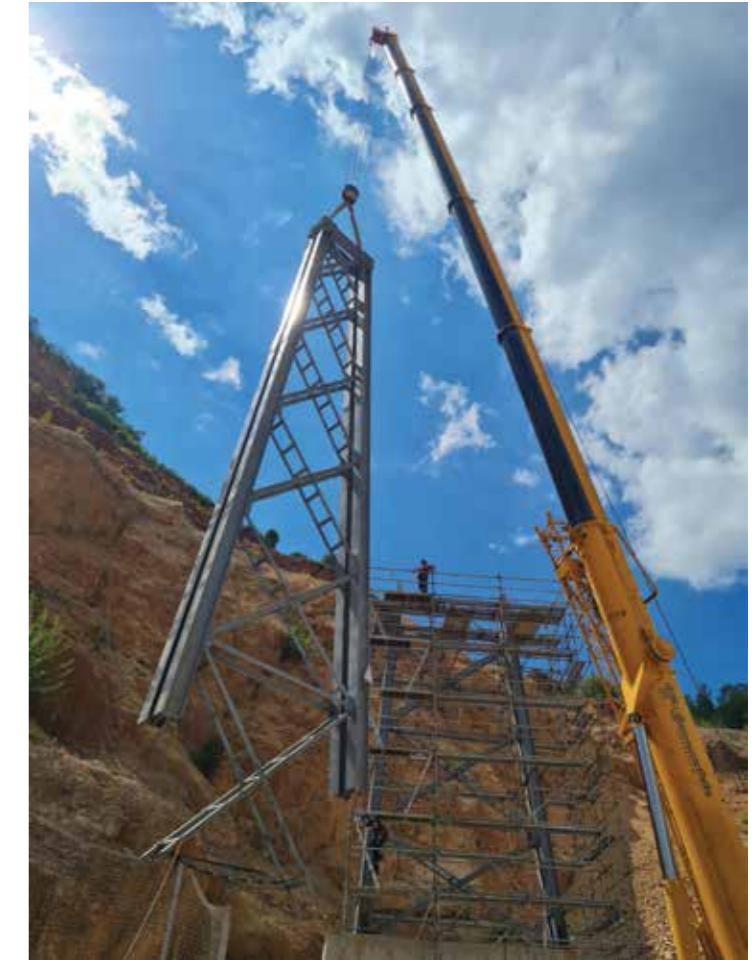
Tokom 2022. godine, u Kompaniji je identifikovano 30 izbegnutih incidenata, praćenih pravovremenom istragom i analizom osnovnih uzroka. Iz istraga su proistekle mnoge preventivne aktivnosti, koje su dovelе do promptnog unapređenja bezbednosti i eliminisanja rizika. Praksa razmene informacija o rezultatima istraga incidenata, između TCK i Grupe, poslužila je uspostavljanju Sistema stalnog unapređenja radnog okruženja. Negovanjem otvorene komunikacije sa zaposlenima i razvijanjem atmosfere uzajamnog poverenja, nastavili smo da gradimo bezbednosnu kulturu, koja je jedno od naših najvećih dostignuća.

Organizovali smo 156 bezbednosnih šetnji u TCK, tokom kojih je zabeleženo 787 nebezbednih uslova i postupaka. Blagovremenim reagovanjem na takve pojave, opisane u izveštajima, u predviđenim rokovima smo realizovali visokih 87% aktivnosti i mera za unapređenje bezbednosti. U našoj fabriци je uspešno sprovedena Revizija 360°, na kojoj smo dobili najvišu, „zelenu“ ocenu, još jednom bez kritičnih nalaza, što je potvrda da kontinuirano razvijamo efikasnost bezbednosnog sistema.

Učešće i podrška Kompanije u realizaciji aktivnosti Grupe, na polju bezbednosti i zdravlja na radu, kao i članstvo u timu za Reviziju 360°, predstavljaju naša značajna angažovanja u prethodnoj godini. Takođe, učestvovali smo u kreiranju ključnih bezbednosnih procedura, kao delu programa „Naredni koraci u bezbednosti“, i pružali podršku kolegama iz regionala, deleći dobre prakse, znanja i iskustva, tokom njihovih poseta TCK. Uključeni smo u uspešnu primenu plana prilagođavanja i unificiranja procedura za rad na visini i upotrebu lične zaštitne opreme. Svako navedeno postignuće, u 2022. godini, predstavlja važan korak unapređenja bezbednosti i zdravlja u TCK.

Odbor za bezbednost i zdravlje na radu TITAN Cementare Kosjerić čini pet predstavnika zaposlenih i tri predstavnika poslodavca. Osnovna uloga ovog Odbora je da obezbedi uključivanje svih zaposlenih u organizaciju i funkcionisanje našeg sistema bezbednosti.

Sva pitanja iz oblasti bezbednosti i zdravlja na radu, detaljno su regulisana u Kolektivnom ugovoru TITAN Cementare Kosjerić.

MATERIJALNA TEMA:

Zapošljavanje i dobrobit zaposlenih

Razvoj zaposlenih

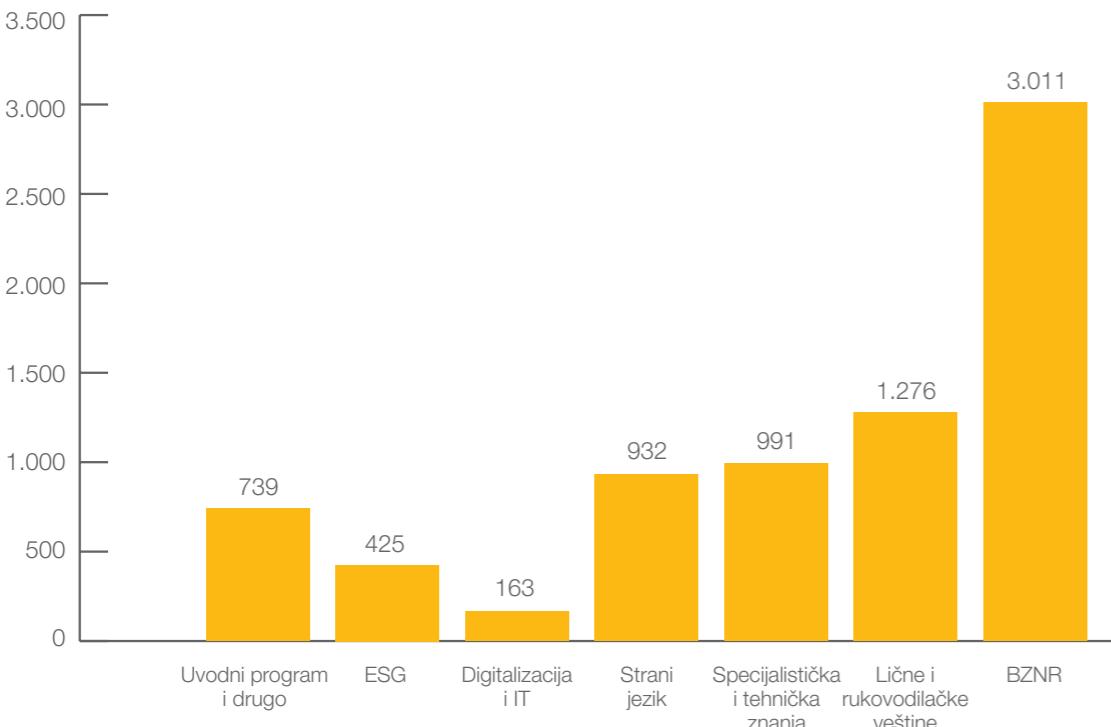
U centru aktivnosti TITAN Cementare Kosjerić stalno se nalazi lični i profesionalni razvoj naših zaposlenih. Redovni treninzi za unapređenje bezbednosti i zdravlja na radu ostaju naš prioritet, sa kojim su povezani drugi, raznovrsni razvojni programi. U saradnji sa TITAN Grupom, naše kolege su u prethodnoj godini imale priliku da osveže tehnička znanja o planiranju sirovinskih materijala, mlevenju čvrstih goriva, i mlevenju cementa u kugličnim mlinovima. Ponovo smo usmerili pažnju i na teme koje se bave različitim oblicima timskog rada, uključujući kreativno mišljenje i upravljanje projektima.

Prosečan broj sati treninga,
po kategoriji zaposlenih

Menadžment: 86

Zaposleni: 32

Obuke u 2022: **7.537 sati¹¹**

¹¹ Detaljni prikaz sati treninga, prema definisanim kategorijama, dat je u delu Izveštaja „Ostvareni rezultati u ESG oblastima“.

Dobrobit zaposlenih

Tokom 2022. godine, nastavili smo da ulažemo napore u promociju važnih aspekata zdravlja i kvaliteta života naših zaposlenih.

Drugu godinu zaredom, uspešno smo realizovali kampanju „**Kako ste?**“, posvećenu značaju mentalnog zdravlja. Posredstvom distribuiranih informativnih materijala, bavili smo se temama, kao što su: oslobođanje od stresa, pozitivan stav, zahvalnost i osvešćenost.

Rezultati **Istraživanja stavova zaposlenih**, koje smo sproveli u julu prethodne godine, bili su među najboljima u TITAN Grupi i našem industrijskom sektoru. To je podsticaj da se dalje razvijamo, sa ciljem da identifikujemo oblasti za unapređenje, i pripremimo akcione planove koji će pospešiti angažovanje i osnaženost naših zaposlenih.

Pokrenuli smo i program **Uvođenje zdravih navika**, koji daje korisne preporuke za usvajanje dobrih životnih stilova. Praktični saveti se odnose na odvikavanje od cigareta, pravilnu ishranu, važnost fizičke kondicije i neophodnost preventivnih zdravstvenih pregleda.

Da bismo naše zaposlene ohrabrili za preventivne lekarske pregledе, i ponudili im više mogućnosti za zdravstvenu negu, uspostavili smo **dodatao zdravstveno osiguranje**, kao potporu bržem i lakšem obavljanju medicinskih usluga.

GuidanceResources®

COMPSPHY®
GuidanceResources Worldwide

DA LI STE POD STRESOM?

U izvesnoj meri, osećaj stresa je normalan, zdrav odgovor na životne događaje i izazove. Ipak, produženi stres može ostaviti posledice na vaše zdravlje i opšte blagostanje.

Stanja vezana za stres uključuju:

- Migrene i glavobolje
- Poremećaji spavanja i apetita
- Kardiovaskularni poremećaji
- Dijabetes
- Asthma

Simptomi u ponašanju uključuju:

- Povlačenje u sebe
- Anksioznost
- Zaboravnost
- Manjak koncentracije
- Zloupotreba psihoaktivnih supstanci

8 saveta za borbu protiv stresa

	Nasmejte se i naučite Umesto da se iznevira, nasmejte se izazovima i naučite iz grešaka.
	Fokusirajte se na pozitivno Budite ponosni na postignuće i proslavite svoje uspehe.
	Uspostavite raspored Investirajte vreme u putovanja, odvojite slobodno vreme za sebe.
	Spavajte i vežbate dovoljno Fizička aktivnost poboljšava zdravlje i raspoloženje, kao i kvalitet sna.
	Meditirajte Sedeći u tišini zatvorenih očiju možete postići opuštanje.
	Radite ono u čemu uživate Bavite se aktivnostima koje vam donose zadovoljstvo.
	Negujte odnose sa drugima Više kontaktata sa odgovarajućim ljudima doprineće smanjenju stresa.

Copyright © 2021 ComPsych. Sva prava zadržana. Ovaj materijal služi za edukativne svrhe. EN(UK)

Health & Wellbeing
at TITAN

Pozitivni lokalni uticaj

TITAN Cementara Kosjerić promoviše otvoreni dijalog i saradnju sa svojim stejkholderima, sa namerom da se implementiraju inicijative koje doprinose unapređenju kvaliteta života, uz istovremeno uvažavanje društvenih izazova i zahteva životne sredine, koji se postavljaju pred lokalnu zajednicu. Veoma nam je stalo da neprekidno napredujemo u zaštiti životne sredine i očuvanju prirodnih dobara. Zbog toga, na sistematičan način, pratimo naše uticaje i redovno izveštavamo o rezultatima. Paralelno, postavili smo ambiciozne planove za smanjenje emisija, i očuvanje biodiverziteta i prirodnih resursa.

MATERIJALNA TEMA:

Zaštitu životne sredine i zelene investicije

Projekat Okno i potkop

Jedinstveni projekat Okno i potkop je investicija, vredna 10 miliona evra, na našem rudniku krečnjaka Suvo vrelo. Projekat omogućuje bezbedniji i efikasniji rad, i produžava život rudnika preko 70 godina.

Osnovni radovi su počeli iskopavanjem tunela, krajem 2015. godine, i nastavljeni su izgradnjom dva potkopa, 2019. i 2020. godine. Svi građevinski, mašinski i elektro radovi su završeni tokom 2021. i 2022. godine, kada smo instalirali mobilnu drobilicu i mobilne transportere, i ovu opremu pustili u rad.

Glavne prednosti projekta Okno i potkop:

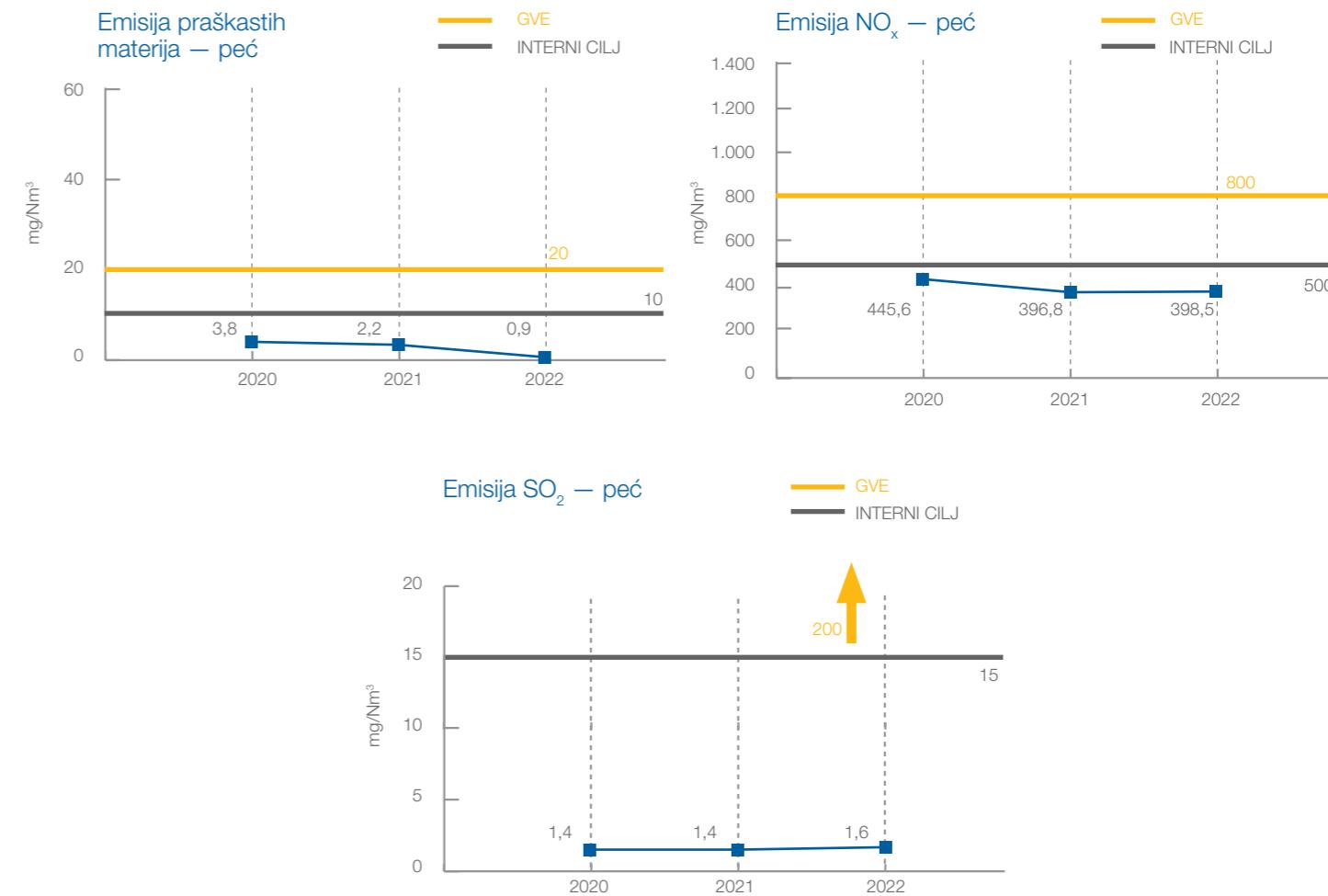
Bezbednost	Efikasnost i učinak	Uticaj na životnu sredinu	Mogućnosti unapređenja
Redizajniranje etaže rudnika, primenom bezbednosnih kriterijuma: izmena trenutne prakse „obaranja“ materijala sa etaža na prostor utovara. Smanjenje kretanja kamiona, i sa tim povezanih rizika po bezbednost.	Usitnjeni materijal, koji se skladišti na osnovnom platou, omogućuje kontinuiranu proizvodnju.	Biće primenjene napredne prakse rehabilitacije. Manji uticaj na zemljište, kao i manji vizuelni uticaj operacija. Smanjena upotreba kamiona, smanjiće prašinu i indirektne emisije CO ₂ .	Transport usitnjenog materijala, sa osnovnog platoa do fabrike, može da se vrši pokretnim trakama. Unapređenja postojeće drobilice.

Emisije u vazduhu

Praćenje emisija u vazduhu i izveštavanje o njima u skladu su sa zakonskim zahtevima i Smernicama GCCA. U procesu proizvodnje cementa, najznačajnije emisije u vazduhu su emisije azotovih oksida (NO_x), sumporovih oksida (SO₂) i prašine. U TCK nastavljamo otprašivanje peći i mlinu sirovine vrećastim filterom, i tako obezbeđujemo niske nivo emisija prašine. Tokom 2022. godine, dalje smo unapredili našu strategiju optimizacije proizvodnje i modernizacije postrojenja, umanjujući uticaj na okruženje. Novi vrećasti filter za smanjenje prašine, na postrojenju za utovar rinfuznog cementa, pušten je u rad, a nastavili smo i implementaciju procesa hlađenja plamena na rotacionoj peći, što je dodatna mera za smanjenje emisija NO_x.

U cilju povećanja pouzdanosti naših rezultata, instalirali smo dva nova uređaja za kontinualno merenje emisije prašine na glavnim emiterima: peći i mlinu cementa. Na ovaj način, i dalje obezbeđujemo dostupnost indikatora emisija u realnom vremenu, što nam omogućuje da blagovremeno implementiramo aktivnosti koje održavaju emisije na niskim nivoima – uvek ispod graničnih vrednosti emisija (GVE). Prosečne petnaestodnevne vrednosti emisija, izmerenih na peći, javno su dostupne na našem veb-sajtu: www.titan.rs.

Tokom prethodnih godina, značajno smo investirali u najbolje dostupne tehnologije (Best Available Technologies – BAT), dostižući odlične rezultate u oblasti zaštite životne sredine. Rezultati Kompanije prevazilaze zahteve regulative, kao i naše interne ciljeve, koji su često znatno zahtevniji.

Upravljanje otpadom

Otpad ne nastaje u našem tehnološkom procesu – najveće količine generišu se tokom održavanja postrojenja, kao i u aktivnostima pakovanja i paletizacije cementa. Prateći najbolje prakse, otpad razdvajamo odmah pri nastanku, sakupljamo ga, i privremeno skladištimo na za to određenim mestima.

Od ukupne količine generisanog otpada, u 2022. godini, neopasan otpad bio je zastupljen u količini od 251,1 tone, i sva količina je prosleđena na reciklažu i odlaganje. Opasni otpad (otpadno ulje za podmazivanje, zauljene krpe, sijalice, električni i elektronski otpad) iznosio je 3,4 tone. Sva količina generisanog opasnog otpada, u 2022. godini, je predata ovlašćenim operaterima na dalji tretman.

Biodiverzitet

Naš proizvodni proces zavisi od dostupnosti mineralnih sirovina. Upravo iz ovog razloga, važno nam je odgovorno i efikasno upravljanje zemljistem, i očuvanje biološkog diverziteta. Sprovedena sveobuhvatna Studija uticaja na životnu sredinu, kao i planovi rehabilitacije, pokrivaju sve aspekte razvoja i rada rudnika. Sve aktivnosti, koje vršimo u cilju rehabilitacije rudnika i upravljanja biodiverzitetom na našim lokacijama, u skladu su sa *GCCA Smernicama održivosti za rehabilitaciju rudnika i upravljanje biodiverzitetom*.

TITAN Cementara Kosjerić ne obavlja aktivnosti na lokacijama koje su zakonom zaštićene, kao ni u zonama od posebnog značaja za očuvanje i unapređenje prirode, ili u područjima koja se nalaze uz mesta visokog biodiverziteta. Među preventivnim aktivnostima koje sprovodimo u TITAN Grupi, jesu periodične procene rizika stanja biodiverziteta, na svakoj od Titanovih lokacija, i to primenom integriranog alata za procenu biološke aktivnosti (IBAT). Rezultati ove procene rizika, koja je sprovedena 2020. godine, potvrdili su da naša fabrika i površinski kopovi, Suvo vrelo i Galovići, nisu u blizini (niti su deo) područja sa visokom vrednosti biodiverziteta, tako da za naše lokacije nije potrebna izrada specifičnih planova upravljanja biodiverzitetom.

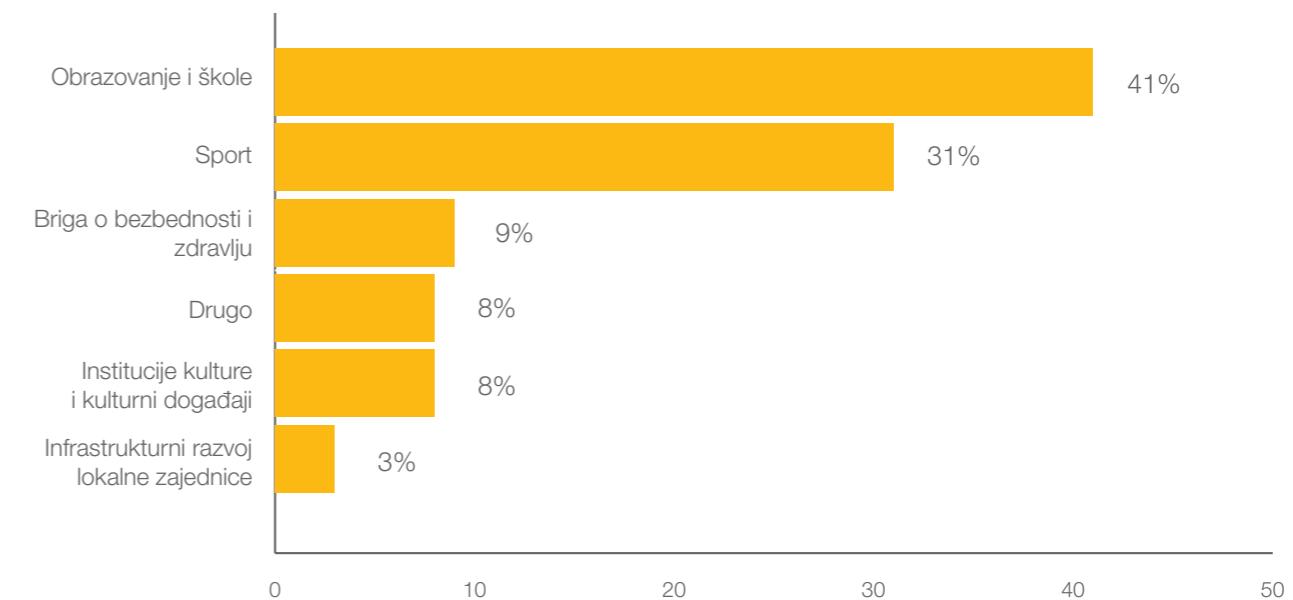

MATERIJALNA TEMA: Angažovanje stejkholdera i dobrobit zajednica

TITAN u Kosjeriću – saradnja i ulaganja u lokalnu zajednicu

Uvek nastojimo da unapredimo kvalitet života naših sugrađana, kroz najširu podršku razvoju lokalne zajednice. Rast naše kompanije oslanja se na principe društvene odgovornosti i održivog razvoja, što je neodvojivo od dobrobiti ljudi koji žive sa nama i pored nas. Tokom 2022. godine, Kompanija je investirala preko 163.000 evra u razvojne projekte u lokalnoj sredini.

Struktura ulaganja u lokalnu zajednicu

TITAN implementira programe usmerene na zajednice, u kojima posluje u skladu sa svojim Smernicama. Ove programe prilagođava lokalnim potrebama, promovišući otvoreni dijalog i saradnju sa zainteresovanim stranama. Titanov cilj je da Planove angažovanja lokalne zajednice (Community Engagement Plans – CEP) uskladi sa materijalnim temama za stejkholdere i, istovremeno, sa Ciljevima održivog razvoja Ujedinjenih nacija 2030, u svim svojim ključnim operacijama, do 2025. godine.

TITAN Cementara Kosjerić je, u 2022. godini, sprovela 18 društveno korisnih inicijativa, u čijoj realizaciji je angažованo preko 200 učesnika, uključujući više od 120 naših zaposlenih, u aktivnostima volontera. Preko 12.400 ljudi, u lokalnoj i široj zajednici, bili su neposredni i posredni korisnici ovih programa od opštег značaja.

Ohrabrujemo razvoj zajednice

TITAN Cementara Kosjerić doprinosi pozitivnom, direktnom i indirektnom, razvoju domaće ekonomije. O indikatoru: „Udeo domaćih dobavljača”, koji se odnosi na zastupljenost domaćih dobavljača u ukupnim nabavkama Kompanije, izveštavamo u skladu sa Titanovim standardima i Smernicama UNCTAD. Udeo domaćih dobavljača u našim ukupnim nabavkama, tokom 2022. godine, iznosio je 71,68%, odnosno 74,36% konsolidovano sa poslovanjem u TCK Montenegro. Cementara nastoji da omogući da najmanje dve trećine svojih ukupnih nabavki realizuje u saradnji sa domaćim dobavljačima. Takav rezultat postižemo sproveđeci niz projekata, u koje uključujemo domaća preduzeća, pod uslovom da su ispunjeni i svi ostali kriterijumi naše poslovne procedure u oblasti nabavke.

Odgovorno upravljanje resursima i odgovorna nabavka

Bezbednosne radionice

Nastavljajući realizaciju našeg programa Bezbednosnih radionica, u 2022. godini smo sproveli edukaciju za učenike četvrtog razreda lokalnih osnovnih škola, sa ciljem da se od detinjstva podstiče razvoj bezbednosne svesti. Časove smo organizovali tokom tri nedelje, u saradnji sa školama, policijom, vatrogascima i Domom zdravlja iz Kosjerića. Udrženim snagama, omogućili smo deci da saznaju nešto novo o bezbednom ponašanju u školi, saobraćaju i svakodnevnim aktivnostima.

Temama smo obuhvatili sigurno korišćenje interneta, uzroke i sprečavanje požara, rizike od povreda tokom igre i prevenciju vršnjačkog nasilja. U interaktivnim vežbama, demonstrirane su različite saobraćajne situacije i korišćenje vatrogasne opreme. Deca su imala priliku da posete našu fabriku, i da, na kraju programa, provere znanje koje su stekli. Učenici sa najboljim rezultatima su dobili prigodne poklone, a najveća nagrada za sve njih je usvajanje pravilnog ponašanja za zdravo odrastanje.

Program stručne prakse

U TITAN Cementari Kosjerić organizujemo Program stručnih praksi „Znanje za izazove – gradimo kulturu neprekidnog učenja”, kao deo naše politike društveno odgovornog poslovanja. Program se realizuje za diplomce fakulteta i srednjih škola. Prakse omogućuju učesnicima da primene teoretska znanja u realnim poslovnim situacijama i radnom okruženju, da bolje razumeju organizacionu strukturu i njene izazove, razviju buduće karijere i unaprede svoje veštine. Tokom 2022. godine, 26 praktikanata je, posle uspešno završenog uvodnog programa, angažovano u organizacionim celinama Kompanije, prema ličnim preferencama. Na kraju usavršavanja, polaznici su prikazali završne prezentacije o svom stečenom znanju. U skladu sa otvorenim radnim mestima u TCK, i na osnovu dobrih rezultata tokom prakse, tri praktikanta su nastavila svoj radni angažman u Cementari, kao članovi našeg kolektiva.

Dan otvorenih vrata

Primer naše posvećenosti transparentnoj komunikaciji sa lokalnom zajednicom je i Dan otvorenih vrata, koji smo organizovali posle dvogodišnje pauze. Tokom događaja, posetioci su imali priliku da se upoznaju sa radom fabrike, a dobrodošlicu su im poželeti naši zaposleni, koji su predstavili Kompaniju i način na koji poslujemo. Manifestacija je počela promocijom integrisanog Izveštaja TCK za 2021. godinu, sa prezentovanjem najvažnijih rezultata našeg poslovanja. Gostima smo ponudili i razne zabavne sadržaje, prilagođene svim generacijama, praćene muzikom i posluženjem. Otvarajući vrata za susret sa poslovnim partnerima i zainteresovanim sugrađanima, Cementara je potvrdila svoju spremnost na saradnju sa zajednicom i posvećenost unapređenju najbližeg okruženja.

Čvrsto verujemo u principe cirkularne ekonomije. Zbog toga smo uključeni u brojne aktivnosti koje su usmerene na smanjenje, ponovno korišćenje, i recikliranje materijala i energije, kako bismo sačuvali prirodne resurse. Štaviše, ohrabrujemo i osnažujemo i naše saradnike da uvrste iste vrednosti održivog razvoja u svoje poslovne procese i odluke. Na taj način, nastojimo da prenesemo principe društvene odgovornosti i na okruženje.

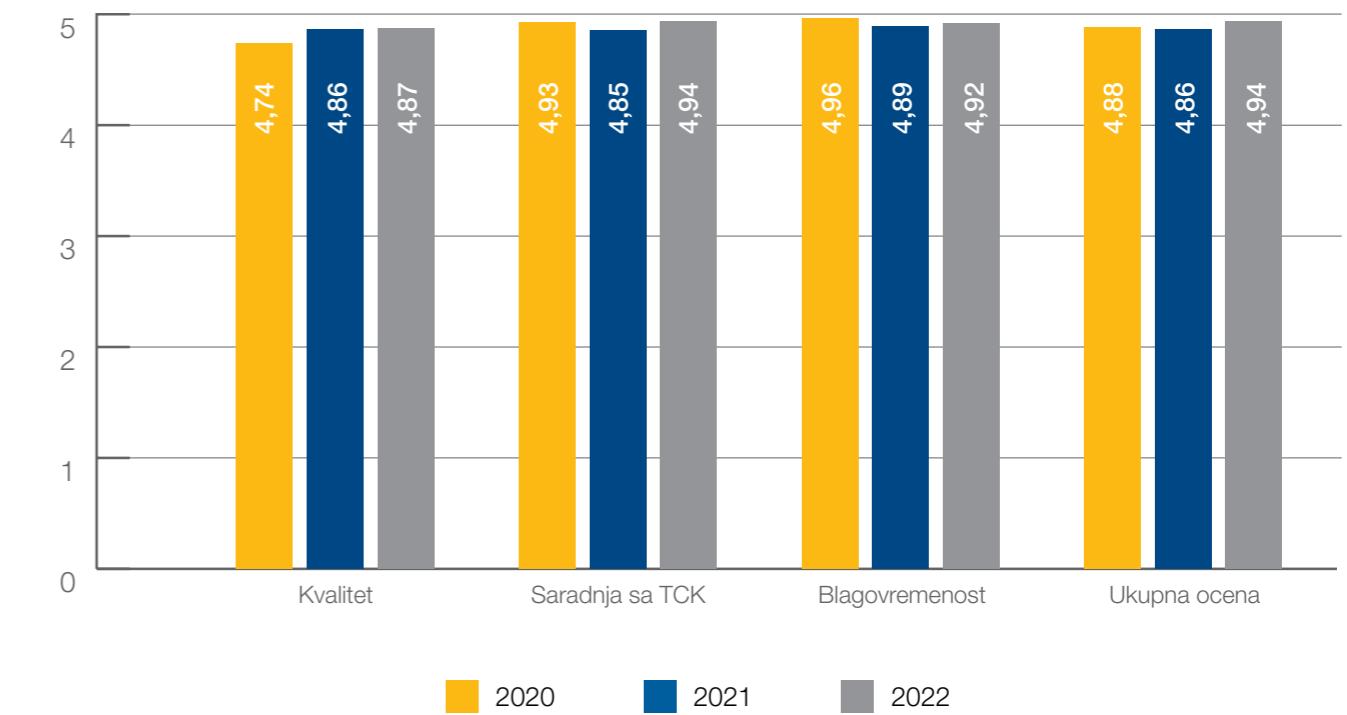
MATERIJALNA TEMA: Kvalitet i bezbednost proizvoda

Kvalitet naših proizvoda

Nedvosmisленo smo posvećeni zadovoljstvu kupaca, što nas podstiče da unapređujemo našu tržišnu poziciju i ostvarujemo zapažene poslovne rezultate. Primenjujemo višestruke kanale komunikacije, kako bismo shvatili i uvažili potrebe naših klijenata. Posvećeni njihovim očekivanjima, obezbeđujemo stalnu spremnost da reagujemo, i usmerimo pažnju na pronalaženje rešenja, čuvanje poverenja, održanje zadovoljstva i lojalnosti u našim saradničkim odnosima.

Naši kupci nas sa razlogom biraju, jer obezbeđujemo dobar proizvod, stabilnog kvaliteta, kao i pouzdanu i bezbednu uslugu. Sa ponosom ističemo da tokom poslednje tri godine nismo dobili nijedan formalni prigovor klijenata na naše proizvode ili usluge. Nisu nam upućene ni primedbe u vezi sa uticajem proizvoda na bezbednost i zdravlje na radu, što se odnosi i na obeležavanje ambalaže u koju se pakuje cement, proizveden u TCK, i na njoj data uputstva za bezbedno rukovanje, skladištenje i korišćenje proizvoda.

Rezultati ispitivanja zadovoljstva kupaca 2020–2022

Ponosni smo na naš novi proizvod: **eko-efikasni cement**, koji je dobro prihvaćen na tržištu, i koji su naši klijenti ocenili najvišim ocenama tokom poslednjeg ciklusa evaluacije.

Naš proizvodni portfolio, tokom 2022. godine, činila su tri tipa cementa, dostupna na tržištu u vrećama ili rinfuzno. Imamo u vidu da cement, svojim pouzdanim kvalitetom, mora odgovoriti na današnje zahteve tržišta, društva i sigurnosti. Poštujući te norme, u TITAN Cementari Kosjerić primenjujemo savremenu tehnologiju i stalno unapređujemo performanse naših proizvoda, kako bismo opravdali poverenje naših kupaca, i odgovorili na ambiciozne zahteve održive gradnje. U tom cilju, proizvodimo tipove cementa, sa nižim emisijama CO₂.

PC 50M(V-L) 32,5R PC 35M(V-L) 42,5N PC 20M(S-L) 42,5R

Pored stabilnog kvaliteta (utrošak vode, vreme vezivanja), ovaj cement pokazuje visoke rane čvrstoće, i nisku toplotnu hidrataciju. Pogodan je za individualnu gradnju, zidarske i završne građevinske radove.

Tip cementa za široku primenu, od transportovanog i pumpanog betona, do izrade armirano-betonskih konstrukcija. Pogodan je za proizvodnju završnih materijala. Odgovara na zahteve ujednačenog kvaliteta, i visokih standardnih čvrstoća.

Cement visokih ranih i kasnih čvrstoća, pogodan je za proizvodnju svih vrsta betona. Preporučuje se za izgradnju masivnih betonskih struktura, kao što su mostovi, tuneli, putevi. Otporan je na dejstvo mraza i soli.

MATERIJALNA TEMA:

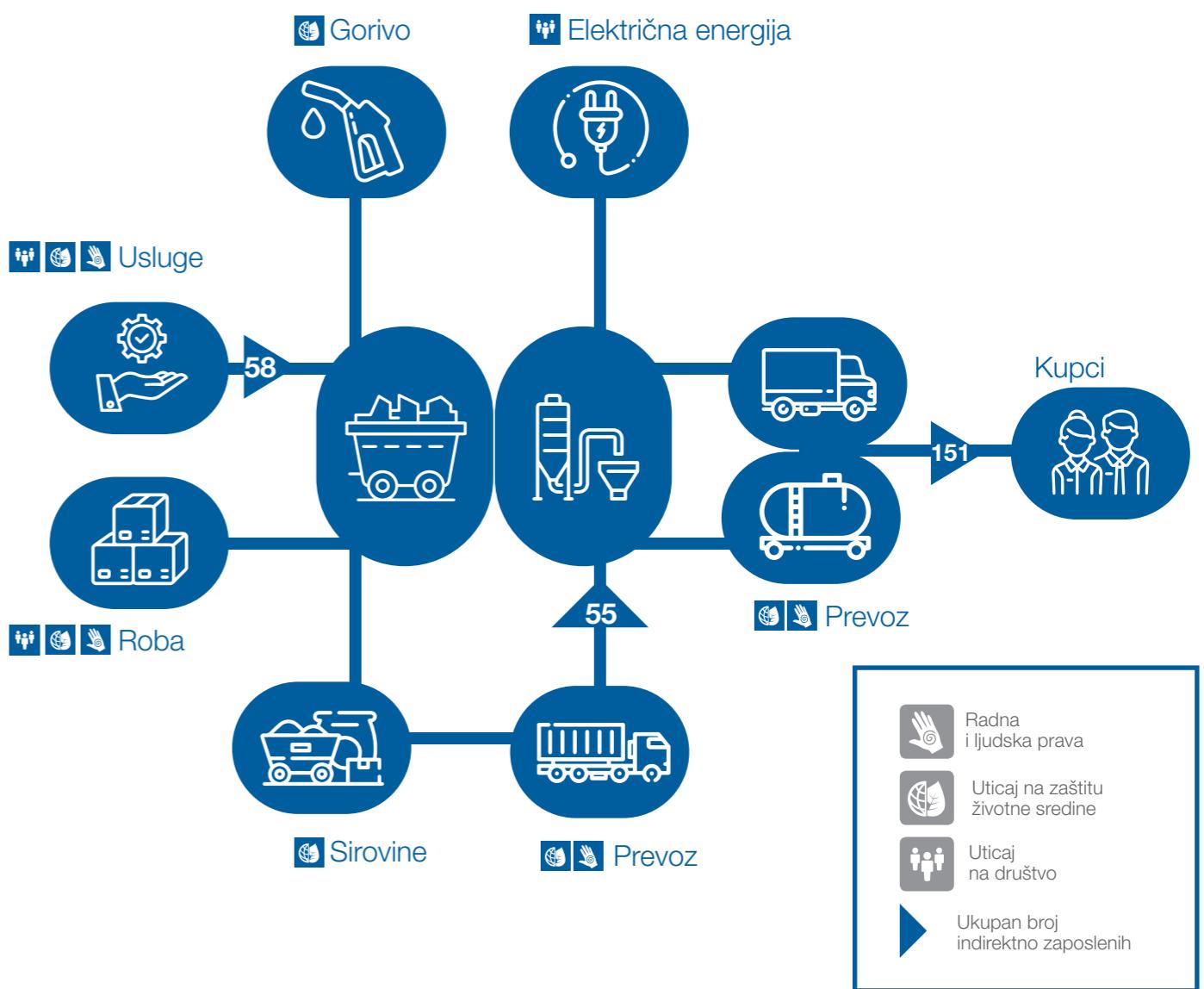
Odgovoran i održiv lanac nabavke

Odgovorna nabavka i pouzdanost resursa

Trudimo se da dobavljače sa teritorije opštine Kosjerić angažujemo u najvećoj meri, kad god je to tehnički izvodljivo i ekonomski opravданo. Najvažniji poslovi koje smo tokom 2022. godine poveravali dobavljačima iz lokalne zajednice obuhvataju prevoz cementa i sirovinskih materijala, pripremu mineralnih sirovina u našim kopovima, poslove internog transporta u fabričkim pogonima, poslove utevora pakovanog cementa i održavanje postrojenja. Zahvaljujući stalnim naporima za uvećanje saradnje sa lokalnim dobavljačima, tokom 2022. ostvarili smo rekordnih 11,6 miliona evra prometa sa dobavljačima iz Kosjerića, što je 59% više u odnosu na prethodnu godinu i predstavlja skoro 29% ukupnih nabavki od domaćih dobavljača.

Lanac vrednosti nabavke

Dobavljači su kategorisani po značajnim grupama proizvoda i usluga, kao i kriterijumima po kojima se uobičajeno vrednuju.

UGOVARAČI*	2022	2021	2020
Ukupan broj zaposlenih kod ugovarača	265	231	239
Broj zaposlenih kod ugovarača, bez logistike i transporta	58	54	49
Broj zaposlenih kod ugovarača – logistika i transport	206	176	189
Ukupan broj radnih sati zaposlenih kod ugovarača	500.512	435.401	450.292

* Broj zaposlenih kod ugovarača, procjenjen na osnovu radnih sati (kao FTE – full-time equivalent).

Ocenjivanje dobavljača sprovodimo na bazi nekoliko kriterijuma: bezbednost i zdravlje na radu, zaštita životne sredine, kvalitet isporučenih proizvoda i usluga, usaglašenost sa Kodeksom ponašanja TITAN Cementare Kosjerić. U toku 2022. godine, ocenili smo 352, od ukupno 703 dobavljača. Od ovog broja, 60 dobavljača je ocenjeno i prema kriterijumima zaštite zdravlja i bezbednosti, i zaštite životne sredine.

Kontinuiranom komunikacijom sa saradnicima i distribucijom Kodeksa ponašanja u nabavci, promovišemo sledeće vrednosti: zaštitu ljudskih prava, antikorupcijska pravila, zaštitu zdravlja i bezbednosti, i zaštitu životne sredine. U 2022. godini, distribuirali smo Kodeks ponašanja za 45 dobavljača. Takođe, sa dobavljačima smo potpisali 213 ugovora, koji uključuju klauzule sa prethodno navedenim principima.

Promovisanje elektronskog fakturisanja u lancu nabavke

Vođeni željom da postupamo proaktivno u svim aspektima poslovanja, inicirali smo promociju elektronskog fakturisanja u našem lancu nabavke, pre zakonskog roka za tu obavezu. Stoga smo, za sve zainteresovane lokalne dobavljače i njihove knjigovođe, organizovali jednodnevnu trening sesiju, na kojoj su eksterni eksperti govorili o ovoj važnoj temi, sa namerom da pomognu u razumevanju procesa. Razjasnili su šta su obaveze pružalaca usluga i koja metodologija se u toj praksi primenjuje. Treningu su prisustvovali i naše kolege iz odjeljenja finansija i računovodstva, prodaje i nabavke, i dale svoj doprinos diskusiji.

Pored ovog seminara, odlučili smo da, na našoj manifestaciji Dan otvorenih vrata, organizujemo nagradnu igru za sve lokalne dobavljače koji su nam dostavili fakture elektronskim putem, preko SEF platforme, pre zadatog roka. Uz lepe poklone, od suncobrana do mobilnih telefona, podstakli smo dobavljače da brže usvajaju moderna digitalna rešenja u svom poslovanju, po uzoru na našu praksu.

MATERIJALNA TEMA:

Odgovorna upotreba resursa

Očuvanje resursa

Naš je strateški prioritet da doprinosimo održivom razvoju, sprovodenjem aktivnosti koje čuvaju neobnovljive prirodne resurse, odnosno sirovinske materijale – i to, korišćenjem sekundarnih sirovinskih materijala i vode, upotrebo sistemom za recirkulaciju.

Prirodni i alternativni sirovinski materijali

Prakse, kao što su smanjenje upotrebe, recikliranje, i ponovno iskorишćenje materijala, imaju presudni značaj za smanjenje otpada. Ove prakse podržavaju koncept cirkularne ekonomije. Proizvode koji su na kraju svog životnog veka, u TCK tretiramo kao resurse, redefinišući njihove osobine i koristeći ih kao sirovinske materijale u proizvodnji. Takvo postupanje je uskladeno sa principima cirkularne ekonomije, čija je važnost prepoznata i u Politici zaštite životne sredine TITAN Grupe. Tokom 2022. godine, iskoristili smo preko 115.000 tona sekundarnih – alternativnih sirovinskih materijala za proizvodnju klinkera i cementa, što je približno 25% više nego u prethodnoj godini. Ovim pristupom, smanjili smo deponovani industrijski otpad u Srbiji, za istu količinu.

Voda

Uvek nastojimo da očuvamo i održimo kvalitet vodnih resursa, i smanjimo upotrebu sveže vode. To postižemo uspostavljanjem procesa recirkulacije industrijske vode, promovisanjem praksi odgovornog i efikasnog korišćenja i ispuštanja vode.

Procena rizika dostupnosti vode značajna je komponenta Titanovog upravljanja održivošću vodnih resursa. Tokom 2020. godine, procena rizika je urađena za sve lokacije na kojima posluje TITAN Grupa, korišćenjem alata Aqueduct Tool (*the World Resources Institute – WRI*) i Water Risk Filter (*World Wildlife Fund – WWF*). Prema ovoj proceni, naša fabrika je locirana u oblasti sa potencijalno nedovoljnim količinama vode. Stoga su planirane dalje aktivnosti na proceni lokalnih uslova, kako bi se identifikovali rizici i mogućnosti za unapređenja, i donele odgovarajuće odluke koje će poboljšati naše prakse održivog upravljanja vodom.

Od 2014. godine, završetkom našeg postrojenja za recirkulaciju vode, značajno smo smanjili potrebe za vodom iz reke Skraperž jer ovaj sistem efikasno sakuplja i atmosferske i drenažne vode za naše industrijske potrebe. Posredstvom sistema za recirkulaciju industrijske vode, ponovo smo iskoristili 644.539,2 m³ prečišćene otpadne vode, što znači da smo time zadovoljili 86,1% naših ukupnih potreba za vodom.

Kompanija je postavila visoke standarde u sistemima očuvanja voda, zbog čega se sve naše otpadne vode, kao i drenažne i atmosferske vode, prečišćavaju do zahtevanog kvaliteta pre ispuštanja u reku Skraperž. Kvalitet prečišćenih otpadnih voda se prati, o njemu se izveštava, a urađene analize pokazuju da se TITAN Cementara Kosjerić potpuno pridržava propisanih uslova u vezi sa ispuštanjem otpadnih voda u vodotok.

OSTVARENI REZULTATI U ESG OBLASTIMA

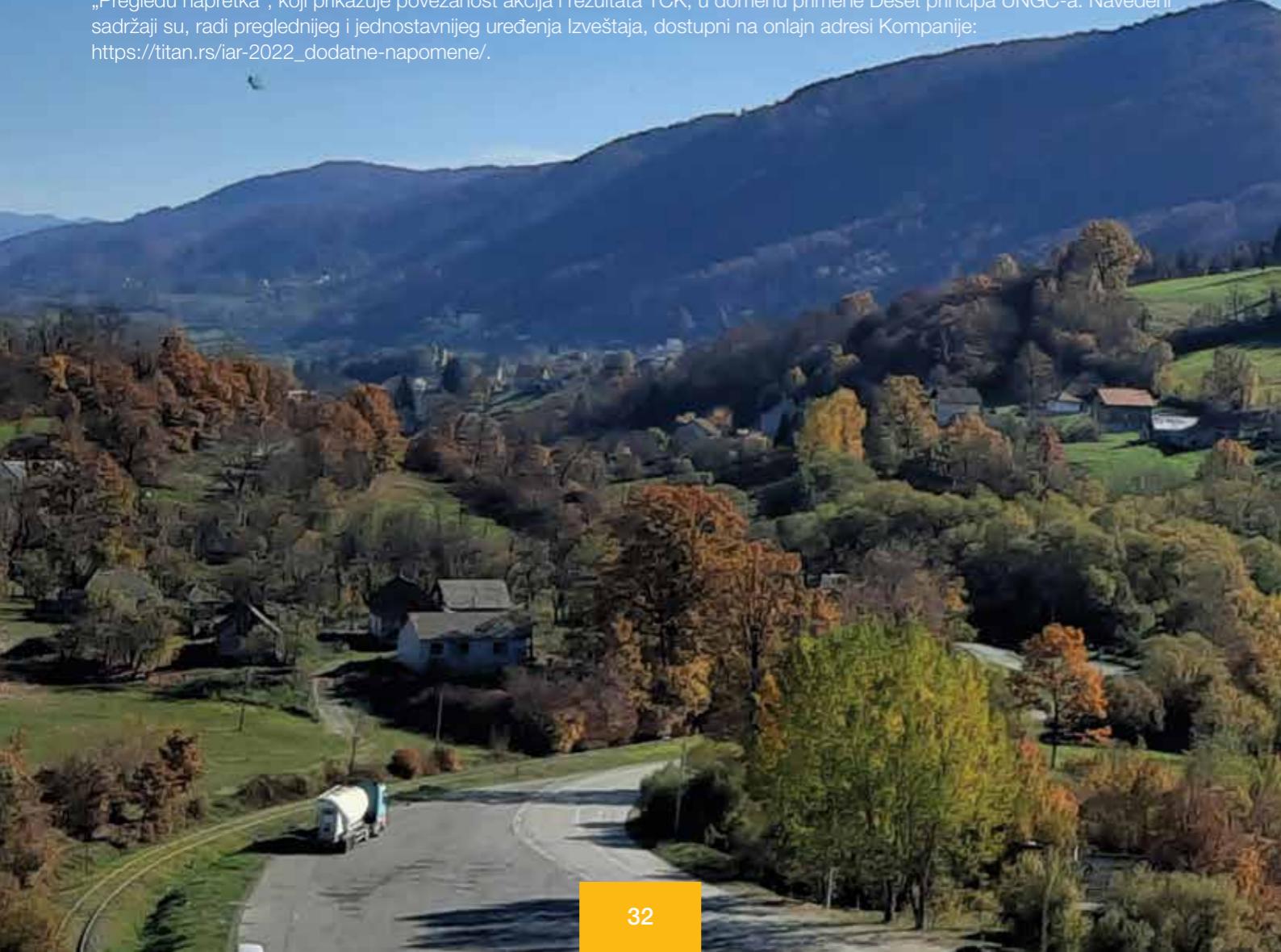
Sadržaj predstavljenih indikatora učinka za oblasti životne sredine, društva, i korporativnog upravljanja (ESG), organizovan je na osnovu ishoda ocene i validacije materijalnosti na nivou Grupe, korišćenjem okvira Titanovih fokusnih oblasti. Odgovarajući indikatori učinka uključeni su prema relevantnosti materijalne teme i njenoj vezi sa fokusnom oblasti. Ovakav pristup ima svrhu da obezbedi, i eksternim i internim stejkholderima, efikasan pregled naših rezultata, koji je usmeren na Titanov okvir materijalnosti, i vezan je za naše ciljeve do 2025. godine i nakon tog perioda.

U nastavku ovog dokumenta, pogledajte tabele, prikazane na narednim stranama, koje su grupisane po fokusnim oblastima materijalnih tema. To su: 1. Dekarbonizacija i digitalizacija, 2. Radno okruženje koje podstiče rast, 3. Pozitivan lokalni uticaj, 4. Odgovorno upravljanje resursima. Sve prethodne oblasti se oslanjaju na oblast 5: Dobro upravljanje, transparentnost, i poslovna etika.

U Izveštaju predstavljamo indikatore, date u sekciji: „Ostvareni rezultati u ESG oblastima”, i prikazane u tabelama koje slede, kako bismo omogućili ekspertima iz oblasti izveštavanja lakši pristup i pregled. Sa druge strane, za širu čitalačku publiku i većinu naših stejkholdera, odabrali smo format sa smanjenim obimom ponuđenog sadržaja u opisnom delu Izveštaja, u nadi da ćemo time ovaj dokument učiniti dostupnijim, razumljivijim, čitljivijim i jasnije usredsređenim na najvažnije teme za sve naše zainteresovane strane.

Kao i do sada, pozivamo čitaoce da sa nama podele svoje utiske i sugestije u vezi sa sadržajem i uređenjem Izveštaja, i pomognu nam da unapredimo njegov kvalitet, kako bi ova publikacija, na najbolji način, bila interesantan, verodostojan i koristan izvor informacija o našoj odgovornoj praksi i bliskoj saradnji sa društвom.

Integralni deo ovog dokumenta čine: „Rečnik”, „Principi izveštavanja”, „Sektorski standardi izveštavanja”, kao i Izveštaj o „Pregledu napretka”, koji prikazuje povezanost akcija i rezultata TCK, u domenu primene Deset principa UNGC-a. Navedeni sadržaji su, radi preglednjeg i jednostavnijeg uređenja Izveštaja, dostupni na onlajn adresi Kompanije: https://titan.rs/iar-2022_dodatne-napomene/.

Kod ESG indikatori učinka	Jedinica	2022	2021	2020	Ciljevi za održivi razvoj UN (SDG)	SASB	Strana u Izveštaju
1.1 Materijalne teme: Klimatske promene i energija, Ekonomski rezultati i prisustvo na tržištu							
Proizvodnja cementa							
1.1 Scope 1 bruto emisije CO ₂ ¹	milion t	0,4	0,4	0,4	9.4	EM-CM-110a.1**	● ● ●
1.2 Scope 1 specifične emisije CO ₂ – bruto	kg/t _{proizvoda} [*]	613,7	624,9	640,7			● ●
1.3 Scope 1 stopa pokrivenosti (proizvodnje klinkera) merenjem bruto emisija CO ₂	%	100,0	100,0	100,0			
1.4 Scope 1 bruto emisije CO ₂ , stopa obuhvaćenosti ograničavajućom regulativom	%	0,0	0,0	0,0		EM-CM-110a.1**	13 ● ●
1.5 Scope 1 neto emisije CO ₂	milion t	0,4	0,4	0,4			● ● ●
1.6 Scope 1 specifične emisije CO ₂ – neto	kg/t _{proizvoda} [*]	613,7	624,9	640,7			● ●
1.7 Scope 1 stopa pokrivenosti (proizvodnje klinkera) merenjem neto emisija CO ₂	%	100,0	100,0	100,0			
1.8 Scope 2 CO ₂ emisije ²	milion t	0,0	0,0	0,1			● ● ●
1.9 Scope 2 specifične emisije CO ₂	kg/t _{proizvoda} [*]	76,9	83,2	116,1			● ●
1.10 Scope 2 stopa pokrivenosti (proizvodnje klinkera) merenjem emisija CO ₂	%	100,0	100,0	100,0		9.4	
1.11 Scope 3 CO₂ emisije³	kt	88,0	70,0	74,1			
1.12 Kategorija 1 – Kupljena dobra i usluge	kt	4,8	13,1	6,6			● ●
1.13 Kategorija 3 – Aktivnosti vezane za gorivo i energiju	kt	40,4	27,1	29,4			● ●
1.14 Kategorija 4 – Ulazni tok materijala i distribucija	kt	5,0	3,4	13,1			● ●
1.15 Kategorija 6 – Službena putovanja	kt	0,0	0,0	0,0			● ●
1.16 Kategorija 7 – Putovanja zaposlenih na posao	kt	0,3	0,3	0,2			● ●
1.17 Kategorija 9 – Izlazni tok materijala i distribucija	kt	37,6	26,2	24,7			● ●
1.18 Scope 3 specifične emisije CO ₂	kg/t _{proizvoda} [*]	136,7	120,1	126,1			● ●
1.19 Scope 3 stopa pokrivenosti (proizvodnje klinkera) merenjem emisija CO ₂	%	100,0	100,0	100,0			
1.20 Udeo konvencionalnih fosilnih goriva	% toploste energije	99,6	99,6	99,6			● ● ●
1.21 Udeo alternativnih goriva	% toploste energije	0,4	0,4	0,4		EM-CM-130a.1**	14 ● ● ●
1.22 Biomasa u ukupnim gorivima ⁴	% toploste energije	0,4	0,4	0,4		EM-CM-130a.1**	● ● ●
1.46 Proizvodi sa nižom emisijom CO ₂ ⁵	% proizvodnje cementa	100,0	100,0	100,0		7.2	
1.47 Zeleni proizvodi (sa niskom emisijom CO ₂) ⁶	% proizvodnje cementa	43,3	45,7	21,4		12.2	
						13.1	

¹ Proizvod se odnosi na *cementitious* proizvod, prema Smernicama GCCA.

² Povezivanje ključnih indikatora učinka sa SASB standardima

Povezivanje ESG pokazatelja sa metodologijom, u skladu sa SASB standardima. Detaljnije:

- EM-CM-110a.1, za oblast: „Emisije sa efektom staklene baštе“, za globalne bruto emisije Scope 1, procenat obuhvaćen propisima o ograničavanju emisija.

- EM-CM-130a.1, za oblast: „Upravljanje energijom“, za ukupnu potrošnju energije, procenat električne energije iz mreže, procenat alternativne i procenat obnovljive energije.

³ Direktne CO₂ emisije koje se odnose na rad postrojenja TCK.

² Indirektnе CO₂ emisije koje se odnose na proizvodnju električne energije, koja se koristi u postrojenju TCK. Za njihov proračun koristimo faktore emisije koje obezbeđuje dobavljač električne energije ili drugi javno dostupni izvori podataka.

³ Indirektnе CO₂ emisije koje se odnose na emitovane emisije u okviru lanca nabavke; analiza uključuje 6 od 15 kategorija koje se smatraju relevantnim za proizvodnju cementa, prema GCCA Smernicama.

⁴ Udeo biomase odgovara procentu ukupne potrošnje toploste energije koja se dobija iz obnovljivih izvora energije.

⁵ Novi indikator; proizvodi sa ugljeničnim otiskom koji je bar 10,0% niži od tipičnog portland cementa, kao i bilo koji „cementitious“ proizvod koji se prodaje da bi se koristio kao cement ili aditiv za beton.

⁶ Novi indikator; proizvodi sa ugljeničnim otiskom koji je bar 25,0% niži od tipičnog portland cementa, kao i bilo koji „cementitious“ proizvod koji se prodaje da bi se koristio kao cement ili aditiv za beton.

Kod ESG indikatori učinka	Jedinica	2022	2021	2020	Ciljevi za održivi razvoj UN (SDG)	SASB	Strana u Izveštaju	GCG UNGC UNCTAD							
2.1 Materijalna tema: Bezbedno i zdravo radno okruženje¹															
Sve aktivnosti															
2.1 Broj povreda na radu sa fatalnim ishodom (zaposleni)	#	0	0	0				●●●							
2.2 Stopa povreda na radu sa fatalnim ishodom (zaposleni)	#/ 10^4 ljudi	0,00	0,00	0,00				●●●							
2.3 Broj povreda na radu sa fatalnim ishodom (ugovarači)	#	0	0	0				●●●							
2.4 Broj povreda na radu sa fatalnim ishodom (treća lica)	#	0	0	0				●●●							
2.5 Broj povreda na radu sa izgubljenim danima – LTI (zaposleni)	#	0	1	0				●●●							
2.6 Frekvencija povreda na radu sa izgubljenim danima – LTIFR (zaposleni)	#/ 10^6 h	0,00	2,80	0,00	EM-CM-320a.1*			●●●							
2.7 Broj izgubljenih kalendarskih dana usled povreda na radu (zaposleni)	d	0	20	0	3.6			●●							
2.8 Stopa izgubljenih dana, po povredi na radu (zaposleni)	d/ 10^6 h	0,0	56,0	0,0	3.8			●●●							
2.9 Broj povreda na radu sa izgubljenim danima – LTI (ugovarači)	#	0	0	1	4.3			●●●							
2.10 Frekvencija povreda na radu sa izgubljenim danima – LTIFR (ugovarači)	#/ 10^6 h	0,00	0,00	10,60	8.8			●●●							
2.11 Broj izbegnutih povreda	#	30	25	4	EM-CM-320a.1*			●●●							
2.12 Prosečan broj sati obuke o bezbednosti, po zaposlenom ²	h/zaposlenom	16,0	14,8	2,2	19			●●●							
2.13 Prosečan broj sati obuke o bezbednosti, po ugovaraču	h/ugovaraču	18,6	8,7	6,5				●●●							
2.14 Ukupna ulaganja u oblast Bezbednosti i zdravlja na radu	€	1.250.344	217.449	553.614				●●●							
2.24 Inicijative za dobrobit zaposlenih ³	#	20	9	n/a	21										

*** Povezivanje ključnih indikatora učinka sa SASB standardima**

Uspostavljena je povezanost rezultata u ESG oblastima sa metodologijom EM-CM-320a.1, u skladu sa SASB standardima, za oblast: „Bezbednost i zdravlje zaposlenih”, konkretno: za izbegnute povrede i frekvenciju povreda na radu za stalno zaposlene i zaposlene na određeno vreme.

Kod ESG indikatori učinka	Jedinica	2022	2021	2020	Ciljevi za održivi razvoj UN (SDG)	SASB	Strana u Izveštaju	GCG UNGC UNCTAD
2. Fokusna oblast: Radno okruženje koje podstiče rast								
2.2 Materijalna tema: Zapošljavanje i dobrobit zaposlenih								
Sve aktivnosti								
2.26 Broj zaposlenih, na dan: 31.12.	#	187	199	190				●●●
Fluktuacija								
Stopa fluktuacije, po polu	%	11,23	2,51	5,79				●●●
2.27 Fluktuacija: Žene	%	6,98	6,98	n/a				●●●
2.28 Fluktuacija: Muškarci	%	12,50	1,28	n/a				●●●
2.29 Fluktuacija, po starosti: ispod 30	%	6,67	12,50	n/a				●●●
2.30 Fluktuacija, po starosti: 30-50	%	3,33	2,25	n/a				●●●
2.31 Fluktuacija, po starosti: preko 50	%	20,73	1,06	n/a				●●●
Zaposleni koji su napustili organizaciju								
2.32 Zaposleni koji su napustili organizaciju	#	21	5	11				●●●
2.33 Zaposleni koji su napustili organizaciju, ispod 30	#	1	2	n/a				●●●
2.34 Zaposleni koji su napustili organizaciju, 30-50	#	3	2	n/a				●●●
2.35 Zaposleni koji su napustili organizaciju, preko 50	#	17	1	n/a				●●●
2.36 Zaposleni koji su napustili organizaciju: Žene	#	3	3	n/a				●●●
2.37 Zaposleni koji su napustili organizaciju: Muškarci	#	18	2	n/a				●●●
Novozaposleni								
2.39 Novozaposleni	#	9	14	0				●●●
2.40 Novozaposleni: Žene	#	3	7	0				●●●
2.41 Novozaposleni: Muškarci	#	6	7	0				●●●
2.42 Novozaposleni, ispod 30	#	2	8	0				●●●
2.43 Novozaposleni, 30-50	#	6	6	0				●●●
2.44 Novozaposleni, preko 50	#	1	0	0				●●●
Zaposleni, prema tipu ugovora o radu								
2.45 Broj zaposlenih sa punim radnim vremenom	#	181	194	188				●●●
2.46 Broj zaposlenih sa nepunim radnim vremenom	#	0	0	0				●●●
2.47 Broj zaposlenih na određeno vreme	#	6	5	2				●●●
Zaposleni, prema kategoriji								
2.48 Top menadžment	#	2	2	2				●●●
2.49 Menadžment	#	27	22	22				●●●
2.50 Administracija / tehnička podrška	#	80	86	83				●●●
2.51 Polukvalifikovani / nekvalifikovani zaposleni	#	78	89	83				●●●
Zaposleni, prema polu								
2.55 Žene	#	43	43	39				●●●
2.56 Muškarci	#	144	156	151				●●●
2.57 Udeo žena u ukupnom broju zaposlenih	%	22,99	21,61	20,53				●●●
2.58 Udeo žena u menadžmentu	%	41,38	33,33	33,33				●●●
2.59 Udeo žena u top menadžmentu	%	0,00	0,00	0,00				●●●
2.60 Broj zaposlenih invalidnih lica	#	2	3	3				●●●
2.61 Porodičko odsustvo	#	2	2	n/a				●●●

¹ Svi indikatori, u vezi sa BZNR, za odeljak: „Sve aktivnosti”, isti su kao i indikatori za odeljak: „Proizvodnja cementa” (KPI 2.15 – 2.23), zbog čega ne navodimo posebno indikatore za odeljak: „Proizvodnja cementa”.

² Počevši od Izveštaja za 2021. godinu, ovaj indikator, i slični indikatori, vezani za prosečne sate treninga, računaju se na osnovu broja zaposlenih, na dan: 31. decembar. Pre 2021. godine, ovaj indikator računali smo na bazi prosečnog broja zaposlenih za godinu.

³ „Inicijative za dobrobit zaposlenih” predstavljaju ukupan broj inicijativa koje imaju cilj da unaprede kvalitet života i radnih uslova naših zaposlenih (fizičko i mentalno zdravlje, kao i socijalni i finansijski položaj zaposlenih), na holistički i integriran način. Ovaj pokazatelj dopunjuje dosadašnje izveštavanje o rezultatima materijalne teme: Bezbedno i zdravo radno okruženje, a u okviru fokusne oblasti: Radno okruženje koje podstiče rast.

2. Fokusna oblast: Radno okruženje koje podstiče rast

Kod ESG indikatori učinka	Jedinica	2022	2021	2020	Ciljevi za održivi razvoj UN (SDG)	SASB	Strana u Izveštaju	GCOA UNGC UNCID
2.2 Materijalna tema: Zapošljavanje i dobrobit zaposlenih								
Sve aktivnosti								
2.62 Ulaganje u razvoj, po zaposlenom (uključeni su zaposleni koji su pohađali obuke u datom periodu) ¹	€	597	479	260				● ●
2.63 Ulaganje u razvoj	€	112.887	99.613	42.460		8		● ●
Ulaganje u razvoj, po polu								
2.64 Žene	€	52.548	43.671	18.146				● ●
2.65 Muškarci	€	60.339	55.942	24.313				● ●
Zaposleni koji su pohađali obuke								
2.66 Zaposleni koji su pohađali obuke	€	189	200	163				4.3 4.4 5.1 5.5
2.67 Udeo zaposlenih koji su pohađali obuke (% u odnosu na ukupan broj zaposlenih)	%	100	100	86				8.5 10.2 10.3
2.68 Udeo žena koje su pohađale obuke (% u odnosu na ukupan broj žena)	%	100	100	82				16.5
Zaposleni koji su pohađali obuke, po kategoriji								
2.69 Top menadžment	#	2	2	2				
2.70 Menadžment	#	27	25	23				
2.71 Administracija / tehnička podrška	#	82	83	70				
2.72 Polukvalifikovani / nekvalifikovani zaposleni	#	78	90	68				
Zaposleni koji su pohađali obuke, po starosti								
2.73 Ispod 30	#	15	17	11				●
2.74 Između 30-50	#	94	93	84				●
2.75 Preko 50	#	80	90	68				●
Trening sati								
2.76 Trening sati	#	7.537	9.599	3.253		20		● ●
2.77 Prosečan broj trening sati, po zaposlenom i po polu	#	40	48	17				● ●
2.78 Prosečan broj trening sati – žene	#	61	72	33				20
2.79 Prosečan broj trening sati – muškarci	#	34	42	13				
Broj trening sati, po temama								
2.80 Uvodni program	#	220	347	0				● ●
2.81 Politike i procedure TITAN Grupe	#	171	390	219				● ●
2.82 DOP	#	102	24	5				● ●
2.83 Dekarbonizacija	#	36	12	n/a				
2.84 IT	#	124	874	13				
2.85 Zaštita životne sredine	#	116	160	n/a				
2.86 Strani jezik	#	932	1.144	1.073				
2.87 Specijalistička znanja	#	724	636	133				
2.88 Opšte i lične veštine	#	960	1.046	349				
2.89 Bezbednost i zdravlje na radu	#	3.011	2.907	427				
2.90 Rukovođenje	#	316	974	554				
2.91 Drugo, uključujući onlajn obuke	#	519	250	97				
2.92 Bezbednost	#	39	0	0				
2.93 Tehnička znanja	#	267	837	385				
Proces ocene učinka								
2.94 Udeo zaposlenih koji su učestvovali u procesu ocene učinka	%	97	94	n/a				
2.95 Udeo žena koje su učestvovali u procesu ocene učinka	%	88	86	n/a				

¹ Za definiciju indikatora „Ulaganje u razvoj“, pogledajte: „Rečnik“, na našem veb-sajtu.

3. Fokusna oblast: Pozitivan lokalni uticaj

Kod ESG indikatori učinka	Jedinica	2022	2021	2020	Ciljevi za održivi razvoj UN (SDG)	SASB	Strana u Izveštaju	GCOA UNGC UNCID
3.1 Materijalna tema: Zaštita životne sredine i zelene investicije								
Emisije u vazduh								
Proizvodnja cementa								
3.1 Stopa pokrivenosti (proizvodnje klinkera) kontinualnim merenjima emisija	%	100,0	100,0	100,0				● ●
3.2 Specifična emisija praškastih materija	g/t _{klinkera}	1,9	4,7	8,2				3.9 9.4
3.3 Specifična emisija NO _x	g/t _{klinkera}	866,0	844,0	965,8				EM-CM-120a.1*
3.4 Specifična emisija SO _x	g/t _{klinkera}	3,5	3,0	3,1				23
3.5 Postrojenja sa sertifikovanim Sistemom menadžmenta životne sredine (ISO 14001 ili slično)	% _{postrojenja}	100,0	100,0	100,0				
Sve aktivnosti								
3.6 Broj registrovanih žalbi u oblasti zaštite životne sredine	#	1	2	0				● ●
Rehabilitacija ¹								
Proizvodnja cementa i agregata								
3.7 Lokacije sa planom rehabilitacije	%	100,0	100,0	100,0				EM-CM-160a.1*
3.9 Rehabilitovane lokacije (kumulativno) ²	%	3,3	3,3	3,4				15.3 15.4 15.9 15a
3.10 Lokacije sa uvedenim ISO 14001 ili slično	%	100,0	100,0	100,0				EM-CM-160a.1*
Biodiverzitet								
Proizvodnja cementa i agregata								
3.11 Lokacije u zaštićenim područjima ili uz njih ³	#	0	0	0				15.3 15.4 15.9 15a
3.12 Lokacije sa planovima upravljanja biodiverzitetom ⁴	#	0	0	0				EM-CM-160a.1*
3.13 Lokacije sa planovima upravljanja biodiverzitetom	%	-	-	-				24
Ulaganja u zaštitu životne sredine								
Sve aktivnosti								
3.14 Ukupna ulaganja u zaštitu životne sredine ⁵	€	456.490	576.608	883.952				● ●
3.15 Upravljanje zaštitom životne sredine	€	364.549	377.200	381.272				
3.16 Pošumljavanje	€	0	0	4,201				7b 9.4
3.17 Rehabilitacija	€	0	0	0				
3.18 Obuke i razvoj svesti o životnoj sredini	€	123	128	0				
3.19 Troškovi primene tehnologija za unapređenje životne sredine	€	78.927	185.532	485.307				
3.20 Upravljanje otpadom	€	12.892	13.748	13.172				

* Povezivanje ključnih indikatora učinka sa SASB standardima

Povezivanje ESG pokazatelja sa metodologijom, u skladu sa SASB standardima. Detaljnije:

- EM-CM-120a.1, za oblast: „Kvalitet vazduha“ – za emisije u vazduh, uključujući: NOx, SOx, čestice (PM10).

- EM-CM-160a.1 i EM-CM-160a.2, za oblast: „Uticaji na biodiverzitet“, za politike i prakse upravljanja životnom sredinom za aktivne rudnike, procenat rehabilitacije.

Za sektorske standarde, pogledajte: Sektorski standardi za nefinansijske pokazatelje, na našem veb-sajtu.

¹ Obuhvaćeni su svi rudnici vezani za fabrike cementa, kao i rudnici za proizvodnju agregata, koju su u potpunom vlasništvu i pod punom kontrolom upravljanja Titana.

² Izračunato kao procenat iskorишćenih površina rudnika koje su rehabilitovane (ukupno i kumulativno), na nivou Grupe. Od 2020. godine je počelo objavljivanje podataka za ovaj indikator.

³ Aktivni rudnici koji se delom ili u celini nalaze unutar zaštićenih područja, ili se nalaze u blizini zaštićenih područja.

⁴ Lokacije, sa visokom vrednosti biodiverziteta, na kojima su aktivno implementirani planovi upravljanja biodiverzitetom.

⁵ Za definiciju indikatora „Ukupna ulaganja u zaštitu životne sredine“, pogledajte: „Rečnik“, na našem veb-sajtu.

Kod ESG indikatori učinka	Jedinica	2022	2021	2020	Ciljevi za održivi razvoj UN (SDG)	SASB	Strana u Izveštaju	GCOA UNGC UNCTAD
3.2 Materijalna tema: Angažovanje stejkholdera i dobrobit zajednica								
3.21 Donacije ⁶	€	163.533	88.381	148.520			25-26	● ●
3.22 Donacije u novcu	€	121.094	75.250	72.972			25-26	● ●
3.23 Donacije u materijalu ili uslugama	€	42.634	13.131	75.548			25-26	● ●
3.24 Zaposleni iz lokalne zajednice	%	89,30	88,94	88,95			17	
3.25 Ukupan broj praktikanata	#	26	-	-			3, 18, 26	●
3.26 Broj novozaposlenih koji su stupili u radni odnos nakon realizovane stručne prakse	#	3	-	-			3, 26	●
3.27 Praktikanti iz lokalne zajednice	%	92,31	-	-				
3.28 Ključne aktivnosti sa planovima za uključivanje lokalne zajednice, u skladu sa materijalnim temama i Politikama Grupe	#	Jedna ključna aktivnost (TCK) pokrivena u potpunosti	2.1 2.3 4.3 4.4 9.3	25	● ●			
3.29 Ukupan broj inicijativa za uključivanje lokalne zajednice	#	18	6	n/a				
3.30 Ukupan broj učesnika ⁷ u aktivnostima uključivanja lokalne zajednice	#	217	56	n/a			25-26	
3.31 Broj zaposlenih u Titanu – volontera u aktivnostima uključivanja lokalne zajednice	#	129	31	n/a				
3.32 Ukupan iznos društvenih investicija, namenjenih realizaciji planova za uključivanje lokalne zajednice ⁸	€	137.256	67.400	n/a				
3.33 Dobrovoljna davanja krvi (zaposleni, poslovni partneri i zajednica)	#	40	-	n/a				

Kod ESG indikatori učinka	Jedinica	2022	2021	2020	Ciljevi za održivi razvoj UN (SDG)	SASB	Strana u Izveštaju	GCOA UNGC UNCTAD							
4. Fokusna oblast: Odgovorno upravljanje resursima i odgovorna nabavka															
4.1 Materijalna tema: Odgovorna upotreba resursa															
Sve aktivnosti															
4.1 Potrošnja vode (ukupno)	'000 m ³	64,6	52,6	54,6											
4.2 Zahvaćena voda (ukupno, prema izvoru) ¹	'000 m ³	104,1	84,7	83,0											
4.3 Podzemne vode	'000 m ³	0,0	0,0	0,0											
4.4 Komunalna voda	'000 m ³	39,5	32,1	28,4											
4.5 Kišnica	'000 m ³	64,6	52,6	54,6											
4.6 Površinska voda (reka, jezero)	'000 m ³	0,0	0,0	0,0											
4.7 Korišćena voda iz rudnika (od odvodnjavanja rudnika)	'000 m ³	0,0	0,0	0,0											
4.8 Voda okeana, mora	'000 m ³	0,0	0,0	0,0											
4.9 Otpadna voda	'000 m ³	0,0	0,0	0,0											
4.10 Ispuštena voda (ukupno, prema destinaciji) ²	'000 m ³	39,5	32,1	28,4											
4.11 Površinska voda (reka, jezero)	'000 m ³	39,5	32,1	28,4											
4.12 Podzemne vode (bunar)	'000 m ³	0,0	0,0	0,0											
4.13 Voda okeana, mora	'000 m ³	0,0	0,0	0,0											
4.14 Tretman van lokacije	'000 m ³	0,0	0,0	0,0											
4.15 Ostalo	'000 m ³	0,0	0,0	n/a											
4.16 Ponovo upotrebljena voda (ukupno) ³	'000 m ³	644,5	610,6	633,1											
4.17 Potrebna količina vode obezbeđena recikliranim vodom ³	%	86,1	87,8	88,4											
Proizvodnja cementa															
4.18 Potrošnja vode (ukupno)	'000 m ³	64,6	52,6	54,6											
4.19 Zahvaćena voda (ukupno) ¹	'000 m ³	104,1	84,7	83,0											
4.20 Ispuštena voda (ukupno) ²	'000 m ³	39,5	32,1	28,4											
4.21 Ponovo upotrebljena voda (ukupno)	'000 m ³	644,5	610,6	633,1											
4.22 Specifična potrošnja vode	I/t _{proizvoda} *	100,4	90,1	93,0											
4.23 Specifična potrošnja vode	I/t _{cementa}	99,5	88,4	94,2											
4.24 Potrebna količina vode, obezbeđena recikliranim vodom	%	86,1	87,8	88,4											
Sve aktivnosti															
4.34 Eksplorisani prirodni sirovinski materijali (ukupno, vlažno)	milion t	0,8	0,7	0,8											
4.35 Eksplorisani sirovinski materijali za proizvodnju cementa i klinkera	milion t	0,8	0,7	0,8											
4.36 Eksplorisani sirovinski materijali za agregate	milion t	0,0	0,0	0,0											
Proizvodnja cementa															
4.37 Potrošnja materijala (ukupno, suvo)	milion t	0,9	0,8	0,8											
4.38 Potrošnja eksplorisanih (prirodnih) sirovinskih materijala (suvo)	milion t	0,8	0,7	0,7											
4.39 Potrošnja alternativnih sirovinskih materijala (suvo)	milion t	0,1	0,1	0,1											
4.40 Upotreba alternativnih sirovina (u odnosu na ukupnu potrošnju sirovinskih materijala)	% _{suvo}	12,1	9,8	9,2											
4.41 Udeo alternativnih sirovina (zasnovan na klinker-cement (ekvivalentni) faktoru)	% _{suvo}	15,2	11,9	11,2											

* Proizvod se odnosi na *cementitious* proizvod, prema Smernicama GCCA.

⁶ Za definiciju indikatora „Donacije”, pogledajte: „Rečnik”, na našem veb-sajtu.

⁷ Za definiciju „učesnika”, pogledajte: „Rečnik”, na našem veb-sajtu.

⁸ Za definiciju indikatora „Ukupan iznos društvenih investicija, namenjenih realizaciji planova za uključivanje lokalne zajednice”, pogledajte: „Rečnik”, na našem veb-sajtu. Detaljnije, indikatori 3.30, 3.31 i 3.21 su prvi put predstavljeni u okviru Ostvarenih rezultata u ESG oblastima u Izveštaju Grupe za 2020. godinu. Tokom 2022. godine, TITAN Grupa je napredovala sa usklađivanjem poslovnih jedinica i implementacijom Smernica za angažovanje lokalnih zajednica, koje su uvedene prvi put u 2021. godini.

¹ Ukupna zahvaćena količina vode uključuje i zahvaćenu vodu od strane TITAN kompanije, za potrebe trećih lica, koja nije korišćena u Titanovim postrojenjima.

² Ukupna ispuštena količina vode, koja uključuje zahvaćene količine vode od strane TITAN kompanije, koje su isporučene trećim licima, a nisu korišćene u Titanovim postrojenjima.

³ Novi indikator

4. Fokusna oblast: Odgovorno upravljanje resursima i odgovorna nabavka							
Kod ESG indikatori učinka	Jedinica	2022	2021	2020	Ciljevi za održivi razvoj UN (SDG)	SASB	Strana u Izveštaju
4.1 Materijalna tema: Odgovorna upotreba resursa							
Sve aktivnosti							
4.42 Odložen otpad (ukupno, vlažno)	t	254,5	297,1	126,8			
4.43 Neopasni otpad (ukupno)	t	251,1	290,0	119,4			
4.44 Opasni otpad (ukupno)	t	3,4	7,1	7,4			
4.45 Eksterno recikliran otpad (ukupno, vlažno)	t	215	250	84	12.2	EM-CM-150a.1**	
4.46 Ponovno upotrebljeno	t	0	0	0	12.4		
4.47 Reciklirano	t	215	250	84	12.5		
4.48 Ponovno iskorišćeno	t	0	0	0			
4.49 Odloženi otpad, prema operaciji zbrinjavanja (vlažno)	% w/w	100,0	100,0	100,0			24
4.50 Ponovna upotreba	% w/w	0,0	0,0	0,0			
4.51 Reciklaža	% w/w	84,4	84,3	66,2	12.2	EM-CM-150a.1**	
4.52 Ostale operacije ponovnog iskorišćenja (uključujući iskorišćenje energije)	% w/w	0,0	0,0	0,0	12.5		
4.53 Insineracija	% w/w	0,0	0,0	0,0			
4.54 Deponovanje	% w/w	15,6	15,7	33,8			
4.56 Ostalo (uključujući skladištenje)	% w/w	0,0	0,0	0,0			
Proizvodnja cementa							
4.57 Pokrivenost sertifikatom „Zero Waste to Landfill”	% proizvodnje klinkera	0,0	0,0	0,0	12.2 12.4		

**** Povezivanje ključnih indikatora učinka sa SASB standardima**

Povezivanje ESG pokazatelja sa metodologijom, u skladu sa SASB standardima. Detaljnije:

- EM-CM-140a.1, za oblast: „Upravljanje vodama”, za ukupno zahvaćenu svežu vodu, procenat reciklirane vode i procenat rizika od nedostatka vode u regionima sa visokim ili ekstremno visokim rizikom od nedostatka vode (40-80%, Kosjerić, Srbija).
- EM-CM-150a.1, za oblast: „Upravljanje otpadom”, za količinu generisanog otpada, procenat opasnog otpada i procenat recikliranog otpada.

Za sektorske standarde, pogledajte: Sektorski standardi za nefinansijske pokazatelje, na našem veb-sajtu.

5. Fokusna oblast: Dobro upravljanje, transparentnost i poslovna etika							
Kod ESG indikatori učinka	Jedinica	2022	2021	2020	Ciljevi za održivi razvoj UN (SDG)	SASB	Strana u Izveštaju
5.1 Materijalna tema: Dobro upravljanje, transparentnost i poslovna etika							
5.1 Pokrivenost žalbenim mehanizmom (EthicsPoint)	%	100	100	100			12
5.2 Procenat zaposlenih koji su članovi sindikata (%)	%	60,43	64,32	66,84	5.5 16.5	n/a	
5.3 Procenat zaposlenih na koje se odnosi kolektivni ugovor	%	100	100	100	16.6 16.7	EM-MM-310a.1	n/a
5.4 Prosečan broj trening sati na temu Politika i procedura Grupe, po zaposlenom	#	0,90	1,96	n/a			
6. Broj revizija u oblasti zaštite životne sredine							
Oblast							
Upravljanje zaštitom životne sredine						eksterna	1
						interna	1
Drugo						eksterna	2
						interna	0
Ukupno						eksterna	3
						interna	1

4. Fokusna oblast: Odgovorno upravljanje resursima i odgovorna nabavka

Kod ESG indikatori učinka	Jedinica	2022	2021	2020	Ciljevi za održivi razvoj UN (SDG)	SASB	Strana u Izveštaju
4.2 Materijalna tema: Odgovoran i održiv lanac nabavke							
3.34 Udeo domaćih dobavljača ¹	%	74,36	80,66	84,35	2.1 2.3 4.3 4.4 9.3	25	
4.58 Ključni dobavljači koji ispunjavaju Titanove ESF standarde	%	30	n/a	n/a	6, 7, 12, 13		

Napomena:

TITAN Grupa je, 2021. godine, kreirala Mapu puta održivog lanca snabdevanja i uspostavila: (a) novu Politiku nabavke TITAN Grupe i (b) osnove za procenu ključnih dobavljača, prema ESG kriterijumima, i sa značajnim nivoom potrošnje za TITAN, u skladu sa Smernicama GCCA za održivo upravljanje lancem nabavke.

¹ Za definiciju indikatora „Udeo domaćih dobavljača”, pogledajte: „Rečnik”, na našem veb-sajtu.

FINANSIJSKI REZULTATI

Iako se i naša kompanija suočila sa nestabilnostima na tržištu, konsolidovani finansijski rezultati, koje smo ostvarili u 2022. godini, bili su odlični. Oni uključuju finansijske rezultate TITAN Cementare Kosjerić, i naše čerke-kompanije: TCK Montenegro. U prethodnoj godini, Cementarini prihodi od prodaje su bili veći za impresivnih 30,2%, u odnosu na 2021. godinu, a u isto vreme, konsolidovani operativni profit (EBITDA) je imao veću vrednost za 16,3%. Ovo je najbolji operativni profit u istoriji naše kompanije. Istovremeno, obimi proizvodnje i prodaje dostigli su svoje vrhunske nivoe, u rangu drugog najboljeg rezultata tokom postojanja fabrike.

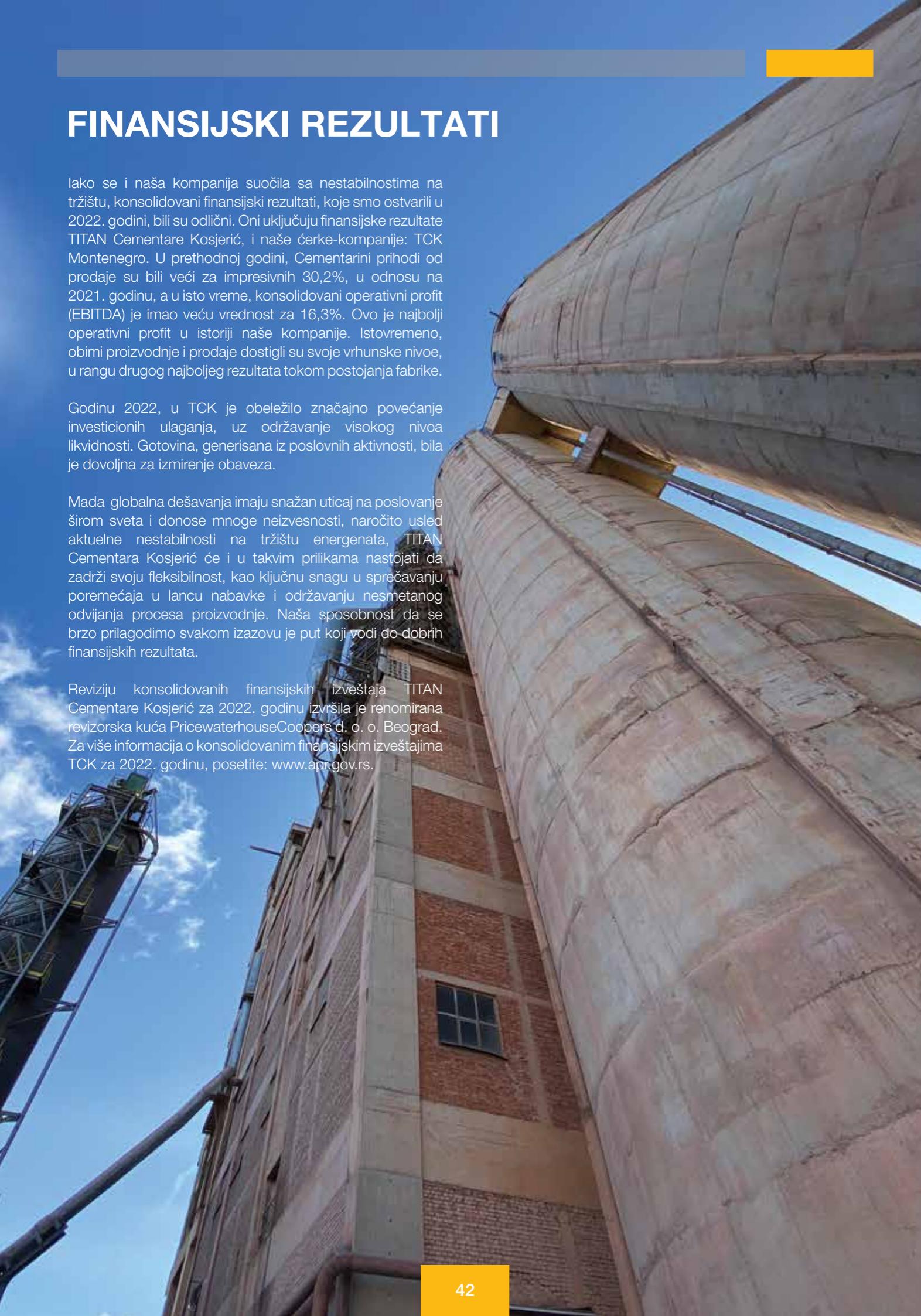
Godinu 2022, u TCK je obeležilo značajno povećanje investicionih ulaganja, uz održavanje visokog nivoa likvidnosti. Gotovina, generisana iz poslovnih aktivnosti, bila je dovoljna za izmirenje obaveza.

Mada globalna dešavanja imaju snažan uticaj na poslovanje širom sveta i donose mnoge neizvesnosti, naročito usled aktuelne nestabilnosti na tržištu energenata, TITAN Cementara Kosjerić će i u takvim prilikama nastojati da zadrži svoju fleksibilnost, kao ključnu snagu u sprečavanju boremećaja u lancu nabavke i održavanju nesmetanog odvijanja procesa proizvodnje. Naša sposobnost da se brzo prilagodimo svakom izazovu je put koji vodi do dobrih finansijskih rezultata.

Reviziju konsolidovanih finansijskih izveštaja TITAN Cementare Kosjerić za 2022. godinu izvršila je renomirana revizorska kuća PricewaterhouseCoopers d. o. o. Beograd. Za više informacija o konsolidovanim finansijskim izveštajima TCK za 2022. godinu, posetite: www.apr.gov.rs.

KONSOLIDOVANI BILANS USPEHA

	2022 '000 RSD	2021 '000 RSD
Za godinu koja se završila na dan 31. decembra		
POSLOVNI PRIHODI	9.021.211	6.956.695
Prihodi od prodaje robe	2.479.709	1.506.034
Prihodi od prodaje proizvoda i usluga	6.540.483	5.423.134
Prihodi od aktiviranja učinaka i robe	4.986	4.495
Povećanje vrednosti zaliha nedovršenih i gotovih proizvoda	-	22.355
Smanjenje vrednosti zaliha nedovršenih i gotovih proizvoda	4.496	-
Ostali poslovni prihodi	529	677
POSLOVNI RASHODI	6.299.974	4.637.991
Nabavna vrednost prodate robe	1.032.849	814.735
Troškovi materijala, goriva i energije	2.634.135	1.765.348
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	630.813	528.405
Troškovi amortizacije	195.089	185.948
Rashodi od usklađivanja vrednosti imovine (osim finansijske)	781	2.378
Troškovi proizvodnih usluga	1.436.985	1.021.110
Troškovi rezervisanja	38.408	48.787
Nematerijalni troškovi	330.914	271.280
POSLOVNI DOBITAK	2.721.237	2.318.704
Finansijski prihodi	8.587	4.841
Finansijski rashodi	3.757	19.982
Prihodi od usklađivanja vrednosti finansijske imovine koja se iskazuje po fer vrednosti kroz bilans uspeha	-	-
Rashodi od usklađivanja vrednosti finansijske imovine koja se iskazuje po fer vrednosti kroz bilans uspeha	338	114
Ostali prihodi	43.027	34.622
Ostali rashodi	24.475	18.800
Pozitivan neto efekat na rezultat po osnovu dobitka poslovanja koje se obustavlja, promena računovodstvenih politika i ispravki grešaka iz ranijih perioda	-	578
Negativan neto efekat na rezultat po osnovu gubitka poslovanja koje se obustavlja, promena računovodstvenih politika i ispravki grešaka iz ranijih perioda	1.648	-
DOBITAK PRE OPOREZIVANJA	2.742.633	2.319.849
Poreski rashod perioda	419.500	355.294
Odloženi poreski prihodi perioda	6.556	5.719
NETO DOBITAK	2.329.689	1.970.274

KONSOLIDOVANI BILANS STANJA

	2022 '000 RSD	2021 '000 RSD
Na dan 31. decembra		
STALNA IMOVINA	3.035.560	2.448.087
Nematerijalna imovina	50.878	38.416
Nekretnine, postrojenja i oprema	2.984.682	2.409.671
Dugoročni finansijski plasmani i dugoročna potraživanja	-	-
ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA	37.607	31.051
OBRTNA IMOVINA	2.639.891	2.087.349
Zalihe	1.038.267	771.116
Potraživanja po osnovu prodaje	472.870	392.460
Ostala kratkoročna potraživanja	35.830	40.419
Kratkoročni finansijski plasmani	531	15.545
Gotovinski ekvivalenti i gotovina	1.082.853	864.106
Kratkoročna aktivna vremenska razgraničenja	9.540	3.703
UKUPNA AKTIVA	5.713.058	4.566.487
KAPITAL	4.160.319	3.447.423
Osnovni i ostali kapital	2.510.265	2.507.709
Rezerve	170.241	170.268
Neraspoređeni dobitak	1.479.813	769.446
DUGOROČNA REZERVISANJA I DUGOROČNE OBAVEZE	119.683	102.745
Dugoročna rezervisanja	103.506	93.355
Dugoročne obaveze	16.177	9.390
KRATKOROČNA REZERVISANJA I KRATKOROČNE OBAVEZE	1.433.056	1.016.319
Kratkoročna rezervisanja	20.226	24.472
Kratkoročne finansijske obaveze	8.809	6.949
Primljeni avansi, depoziti i kaucije	9.501	40.354
Obaveze iz poslovanja	1.258.838	862.683
Ostale kratkoročne obaveze	131.657	81.305
Kratkoročna pasivna vremenska razgraničenja	4.025	556
UKUPNA PASIVA	5.713.058	4.566.487

KONSOLIDOVANI IZVEŠTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE

	2022 '000 RSD	2021 '000 RSD
Za godinu koja se završila na dan 31. decembra		
TOKOVI GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI		
Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	8.925.282	6.900.630
Prodaja i primljeni avansi	8.905.074	6.856.971
Ostali prilivi iz redovnog poslovanja	20.208	43.659
Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	6.347.157	4.639.608
Isplate dobavljačima i dati avansi	5.298.682	3.658.533
Zarade, naknade zarada i ostali lični rashodi	640.037	529.404
Plaćene kamate u zemlji	1.610	17.360
Porez na dobitak	371.360	402.926
Odlivi po osnovu ostalih javnih prihoda	35.468	31.385
Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti (A)	2.578.125	2.261.022
TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA		
Prilivi gotovine iz aktivnosti investiranja	34.515	4.555
Prodaja nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja, opreme i bioloških sredstava	7.709	-
Ostali finansijski plasmani (neto prilivi)	14.927	-
Primljene kamate iz aktivnosti investiranja	11.879	4.555
Odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja	805.162	365.129
Kupovina nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja, opreme i bioloških sredstava	782.563	364.720
Ostali finansijski plasmani	22.599	409
Neto odliv gotovine iz aktivnosti investiranja (B)	(770.647)	(360.574)
TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA		
Prilivi gotovine iz aktivnosti finansiranja	8.647	16.340
Ostale dugoročne obaveze	6.787	9.707
Ostale kratkoročne obaveze	1.860	6.633
Odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja	1.596.032	1.827.001
Isplaćene dividende	1.596.032	1.827.001
Neto odliv gotovine iz aktivnosti finansiranja (C)	(1.587.385)	(1.810.661)
Neto prilivi gotovine (A+B+C>0)	220.093	89.787
Neto odlivi gotovine (A+B+C<0)	-	-
Gotovina na početku obračunskog perioda	864.106	774.362
Pozitivne kursne razlike po osnovu preračuna gotovine	224	127
Negativne kursne razlike po osnovu preračuna gotovine	1.570	170
Gotovina na kraju obračunskog perioda	1.082.853	864.106
KONSOLIDOVANI IZVEŠTAJ O PROMENAMA NA KAPITALU		
	Osnovni i ostali kapital '000 RSD	Rezerve '000 RSD
Za godinu koja se završila na dan 31. decembra	Osnovni i ostali kapital '000 RSD	Rezerve '000 RSD
Stanje na dan: 1. januar 2021.	2.505.942	170.268
Neto promene u 2021. godini	1.767	-
Stanje na dan: 31. decembar 2021.	2.507.709	170.268
Stanje na dan: 1. januar 2022.	2.507.709	170.268
Neto promene u 2022. godini	2.556	(27)
Stanje na dan: 31. decembar 2022.	2.510.265	170.241
	Neraspoređeni dobitak '000 RSD	Ukupni kapital '000 RSD
Stanje na dan: 1. januar 2021.	626.179	3.302.389
Neto promene u 2021. godini	143.267	145.034
Stanje na dan: 31. decembar 2021.	769.446	3.447.423
Stanje na dan: 1. januar 2022.	769.446	3.447.423
Neto promene u 2022. godini	710.367	712.896
Stanje na dan: 31. decembar 2022.	1.479.813	4.160.319

Nezavisni izveštaj o ograničenom uveravanju

UVOD

Rukovodstvo TITAN Cementare Kosjerić d.o.o. Kosjerić („Društvo“) je angažovalo Grant Thornton d.o.o. Beograd, Srbija („Grant Thornton“) da izvrši pregled nefinansijskih obelodanjivanja prikazanih u Integrисаном godišnjem izveštaju 2022 (u daljem tekstu: Integrисани godišnji izveštaj) za fiskalnu godinu koja se završila 31. decembra 2022. godine („odabrani podaci“), u svrhu davanja ograničenog uveravanja u vezi sa kriterijumima opisanim u nastavku (Obim rada). U svrhu davanja ovog Izveštaja, odabrani podaci se odnose na aktivnost Društva u Srbiji i ne uključuju informacije u vezi sa aktivnostima / performansama drugih kooperanata ili trećih strana.

Obim rada

Angažman o uveravanju je planiran i izvršen u skladu sa Međunarodnim standardom angažovanja na osnovu kojih se pruža uveravanje 3000 (revidiran): Angažovanja na osnovu kojih se pruža uveravanje, koja ne spadaju u reviziju ili pregled finansijskih informacija („ISAE 3000 – revidiran“), u svrhu davanja zaključka ograničenog uveravanja u vezi sa:

- Metodologijom procene materijalnosti, u odnosu na principe odgovornosti i smernice standarda AA1000, a posebno postupka koji Društvo sledi u vezi sa identifikovanjem i određivanjem prioriteta najvažnijih pitanja materijalnosti, uzimajući u obzir uticaj koji svaki materijalni problem ima na Društvo i njene zainteresovane strane.
- Potpunost i tačnost kvalitativnih i kvantitativnih nefinansijskih obelodanjivanja, naročito za oblasti zaštite životne sredine i društvenog učinka i prema kriterijumima koji se primenjuju u 2022. godini na nivou Grupe („Kriterijumi za izveštavanje“, kao što je prikazano u Integrисаном godišnjem izveštaju TITAN Grupe), koji su usklađeni sa sektorskim smernicama i standardima izveštavanja i sa specifičnim okvirnim smernicama i standardima izveštavanja razvijene od strane TITAN Grupe. Sva obelodanjivanja za izveštavanje o ekološkim i društvenim performansama na nivou poslovne jedinice uskladena su sa standardima izveštavanja TITAN Grupe¹, koji su ugrađeni u postojeće procese. Specifična obelodanjivanja i indikatori za:
 - ekološke performanse utvrđene u svim materijalnim aspektima u skladu sa Kriterijumima za izveštavanje, a posebno sa odgovarajućim Okvirnim smernicama za održivost Globalnog udruženja proizvođača cementa i betona²
 - društvene performanse, koje pokrivaju oblasti: bezbednosti i zdravlja, gde TITAN poslovne jedinice prate Okvirne smernice za održivost Globalnog udruženja proizvođača cementa i betona, razvoja ljudi (za sate obuke zaposlenih) i angažovanja zajednice (u skladu sa ciljem Grupe za sve ključne operacije, imajući u vidu planove angažovanja zajednice uskladene sa materijalno značajnim pitanjima za sve zainteresovane strane i Ciljeve održivog razvoja³).
 - Konzistentnošću prikazanih kvalitativnih i kvantitativnih nefinansijskih obelodanjivanja, u pogledu kriterijuma za komunikaciju o napretku Globalnog dogovora Ujedinjenih nacija (GDUN)⁴, a specifično u vezi sa oblastima zaštite životne sredine i društvenog učinka.

Odgovornost rukovodstva

TITAN Cementara Kosjerić je odgovorna za pripremu, prezentaciju, potpunost i tačnost nefinansijskih obelodanjivanja dostavljenih nama, kao što su uključeni u Integrисани godišnji izveštaj. Ova odgovornost takođe uključuje izbor i primenu odgovarajućih metoda za pripremu Integrисаног godišnjeg izveštaja i upotrebu prepostavki i procena za pojedinačna obelodanjivanja o održivosti koja su razumna u datim okolnostima. Dalje, rukovodstvo Društva je odgovorno za vođenje evidencije i adekvatne interne kontrole koje su dizajnirane da podrže proces izveštavanja. Naročito, rukovodstvo Društva je odgovorno za dizajniranje i implementaciju internih kontrola kako bi sprečilo materijalno značajne pogrešne iskaze u Izveštaju.

Odgovornost Grant Thornton-a

Naša odgovornost je da izvršimo nezavisni angažman sa ograničenim uveravanjem, kako bismo izrazili zaključke zasnovane na procedurama sprovedenim za odabранe podatke, kao što je opisano u odeljku „Uvod i obim rada“.

Naš rad je sproveden u skladu sa ISAE 3000 (revidiran): „Angažovanja na osnovu kojih se pruža uveravanje, koja ne spadaju u reviziju ili pregled finansijskih informacija“ („ISAE 3000 – revidiran“), koji je izdao Odbor za međunarodne standarde revizije i uveravanja. Ovaj standard zahteva da se pridržavamo etičkih zahteva Etičkog kodeksa za profesionalne računovođe koje je izdao Odbor za međunarodne etičke standarde za računovođe, kao i da planiramo i izvršimo nezavisni angažman sa ograničenim uveravanjem na način koji će nam omogućiti da izrazimo zaključak sa ograničenim uveravanjem.

Angažman sa ograničenim uveravanjem ograničen je prvenstveno na intervju i analitičke postupke. Postupci izvedeni u angažmanu sa izražavanjem ograničenog uveravanja razlikuju se po prirodi i vremenu i manje su po obimu nego kod angažmana sa razumnim uveravanjem. Shodno tome, nivo uveravanja dobijen kod ovakvog angažmana je znatno manje obima od uveravanja sprovedenog u skladu sa Međunarodnim standardima revizije. U meri u kojoj je to dozvoljeno važećim zakonodavstvom, mi ne prihvatom niti preuzimamo bilo kakvu odgovornost za naše angažovanje ili ovaj izveštaj prema bilo kome drugom osim prema Društву i TITAN Grupi, osim ako su uslovi izričito dogovoreni u pismenoj formi, uz naš prethodni pristanak.

Pregled izvršenog rada

U okviru svog rada izvršili smo, između ostalog, sledeće postupke koji se tiču analize materijalnosti, pristupa upravljanja i ključnih podataka predstavljenih u Integrисаном godišnjem izveštaju:

- Pročitali Integrисани godišnji izveštaj (u celosti) kako bismo se uverili da je u skladu sa kriterijumima detaljno navedenim u odeljku „Uvod i obim posla“ u ovom Nezavisnom izveštaju sa ograničenim uveravanjem;
- Intervuisali ključno osoblje odgovorno za pripremu Integrисаног godišnjeg izveštaja, pružajući informacije o performansama održivosti radi razumevanja i procene procesa, unutrašnjih kontrola i informacionih sistema koji se odnose na pripremu gore pomenutih informacija;
- Postigli razumevanje Društva u pogledu organizacione strukture, dijaloga sa zainteresovanim stranama i procesa razvoja shodno programu održivosti;
- Poređenje teksta i podataka, na bazi uzorka, predstavljenih u Integrисаном godišnjem izveštaju sa osnovnim izvorima. To je uključivalo razmatranje da li su inkorporirana sva materijalno značajna pitanja, kao i da li su prikazani tekst i podaci tačno izvučeni iz osnovnih podataka.

¹ TITAN Cement International (referred to as "TITAN Group") is the Owner of the Company.

² Global Cement and Concrete Association – GCCA.

³ Sustainable Development Goals – SDGs.

⁴ United Nation Global Compact – UNGC.

Ograničenja

Da bismo sproveli svoj rad, oslanjali smo se isključivo na informacije koje su nam pružili rukovodioци Društva, koje smo prihvatali u dobroj veri kao potpune, tačne, stvarne i koje ne dovode u zabludu.

- Stoga, nismo ih izložili nijednim procedurama provere, osim postupaka koji su eksplicitno navedeni u našem izveštaju i koji proizlaze iz naše međusobno usaglašene metodologije.
- Nismo sproveli nikakve postupke u vezi sa podacima za prethodne periode u izveštaju, kao ni sa podacima koji se odnose na prognoze i ciljeve.
- Nismo sproveli nikakve postupke u vezi sa bilo čime izvan dogovorenog obima i sledstveno, naši zaključci su ograničeni na dati obim.

Nezavisnost i kontrola kvaliteta

Grant Thornton primjenjuje zahteve Međunarodnog standarda za kontrolu kvaliteta 1 (ISQC1). Na osnovu toga, održava integrirani sistem kontrole kvaliteta koji uključuje politike i procedure za poštovanje moralnih principa, profesionalnih standarda i relevantnih zakonskih i regulatornih zahteva. Mi se pridržavamo zahteva za nezavisnost i drugih etičkih standarda IFAC-ovog Etičkog kodeksa za profesionalne računovođe Međunarodnog odbora za standarde etičkih standarda za računovođe (IESBA) koji se zasniva na osnovnim principima integriteta, nepristrasnosti, profesionalne adekvatnosti, poverljivosti i profesionalnog ponašanja. U tom kontekstu, tim za uveravanje je nezavisan od Društva i nije učestvovao u pripremi Integrisanog godišnjeg izveštaja 2022.

Zaključci sa ograničenim uveravanjem

Na osnovu izvršenih postupaka i dobijenih dokaza, nismo došli ni do kakvih saznanja na osnovu kojih bismo smatrali da postoje greške ili pogrešni iskazi koji bi materijalno značajno uticali na nefinansijska obelodanjivanja (uključujući objašnjenja i relevantne reference), kako je prikazano u Integrisanom godišnjem izveštaju TITAN Cementare Kosjerić za godinu završenu 31. decembra 2022. Dodatno, nismo došli ni do kakvih saznanja na osnovu kojih bismo smatrali da prikazana nefinansijska obelodanjivanja nisu pripremljena, po svim materijalno značajnim pitanjima, u skladu sa kriterijumima navedenim u poglaviju „Obim rada“.

Beograd, 21. jun 2023. godine

Grant Thornton d.o.o. Beograd

Ovlašćeni revizor

Mirjana Jeremić

GRANT THORNTON d.o.o.
BEOGRAD * PREDUZETNIČKE RACUNOVODSTVENE I PORUŠIVE USLUGE * PRETPLATNIČKE USLUGE

